

Z ERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ÉS NYOMDA
Cluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában
Egész évre — 620
Félévre — 320
Negyedévre — 170
Egy hónapra — 69
Egy szám ára, pályaud-
varon és vidéken is, 3 lej
Bukarestben — 3*50

Csehszlovákiában
Egy hónapra — 20 ck
Egy szám — 1*20 ck

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 124. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5683. Ab 8. — 1923. július 21. Szombat

Ne úgy sirjatok...

Irtz Marton Ernő

Jochanan Gus-Chalav és Simon bar Giora dacoltak még a végzetrel, még tartották néhány hétig hősi halálraszántsággal az omladozó bástyákat, de Jeruzsálem csillaga már Av hó kilencedikén porbahanyatlott. Lángnyelvek csaptak ki a Szentély csarnokaiból és elhamvasztották a zsidó reménységet. A nép még sokáig lázadozott, fel-felemelte koronátlan fejét, megpróbálta meglazítani az egyre szorítóbb hurkokat, de hasztalan: a bukás dátuma Av kilencedike maradt. A Galut éjszakája ezen a napon tört reánk és ezen a napon szakadt meg történelmünk fonala. Azóta a végtelen évek visszatérő ritmusában, ha lehullott ránk a nyomasztó alkonyat, eljött közénk Jeremiás, a panaszkodó próféta, hogy újra és újra felfakassza a régi sebeket. A messi multakból felkísérte nek Av hónap véres, halovány árnyai és megtárlt előttünk a pusztulás minden rettenete. Földönülve, disztelenre tompított, homályos templomokban megszagattuk ruháinkat és gyászoljuk Ciont, a büszke várost, amelyet porbarántott a testvérharc, a gyűlölet és ajkainkon felsikolt a próféta zokogása: „Ó milyen árván ül az egykor népes város.” Kétezer éven át, a száműzetés országában bolyongva, visszafordítottuk tekintetünket ezen a napon és eszünkbejutott hontalanságunk eleven tragédiája. És a könnyek árja végigpatakzott arconkon és enyhülést hozott a fáradt szívekre. A sirás volt egyetlen fegyverünk, a gyász egyetlen menedékünk. A multat sirattuk, hogy ellefedjük a vigasztalan jelent. Így rohantak el fölöttünk a századok és nem vettük észre, hogy nyomorúságunk egyre mélyebb barázdákat szántott.

Nem vettük észre, hogy a régi tragédiákat újak váltották fel, maróbbak és kegyetlenebbek, mert a könnyek elhomályosították látásunkat. A próféta szavaiból már csak a sirások csendültek a fülekbe, de süketek maradtak a szikrázó haragnál: „Egyiptomnak adtuk kezét, az asszuroknak, hogy jóllakjunk kenyérrel.”

Egy új Jeremiásnak kellene jönnie, aki világgá harsogja a szót: *Ne úgy sirjatok mint eddig.* Ne a multat sirassátok, de a sirassátok a jelent. Kétezer év óta tikkasztó Av havának kilencedik napján földre utletek sarutlan láb-
bal, hamut hintettek fejetekre és gyászoltátok Ciont. De Cion még mindig romokban hever és még ájultság terjeszkedik az egykor virágos judeai mezők fölött. Mit ér a ti kétezeréves sirásotok. Cion földjére ismét ártatlan zsidóvér hullott s a munkára váró karok nem kezdhetik meg a romok újjáépítését. A könnyek meleg hulláma nem olvasztotta még le a vastag jégkerget, mely átfogja a zsidó szíveket. Százerek kopogtatnak Cion kapuján, hontalanok, üldözöttek, rajongók, hogy ismét benépesítsék és megvigasztalják az özvegy várost, de nem mehetnek, de nem engedik, mert tiltó pallosok merednek eléjük: a ti hideg szíveitek. Mit ér hát a ti sirásotok?

Kétezer év alatt elfáradt a sirásotok. Nyöszörgő, nosztalgias panaszkodással fáradt. Ugy sirtok, ahogy halottat szoktak siratni, reménytelenül, lemondással. Ugy sirtok, ahogy a gyáva emberek jajveszékelnak vesztett kincsük felett. És Cion koronája még mindig porban és Cion népe még mindig szolgaságban.

Ne a multat sirassátok, a régi nagyság

letűnt emlékeit. Ne szaggassátok a régi sebeket. Ne legyen meddő és terméketlen a gyászotok. Sirassátok a jelent, a saját életetek tüzesen sajtó sebet. Sirassátok száználmas magatokat, az elhanyaglást, amelyből nem tudtok és nem akartok kiemelkedni. Mert sötétség van még Cionban és sötétben botorkál Cion népe. Ne úgy sirjatok mint eddig.

A sirás ne hozzon enyhülést nektek, amely után könnyű lélekkel folytatjátok a tévelyezés utjait. De égessenek, marjanak a könnyek és el ne apadjanak, amíg fölöttetek borul a hazátlanság átka. Ne sirjatok lemondással, halk rezignációval. De legyen a sirásotok dacos és lázadó, ahogyan a rab sir, ha börtöne rácsait tördeli. Legyen a sirásotok kemény és átkozó, ahogy a férfi sir, ha elrabolják asszonyát. Ne úgy sirjatok, mint a szolga, akit gazdája megkorbácsol. Dühös és fenyegető legyen a sirásotok, mint a szabad emberé, akinek bilincset raktak kezére és most az ég felé rázza ökleit. Panaszotok hangja töltse meg az egész világot, hogy lássák a népek a szörnyű igazságtalanságot, hogy felrázza és megrendítse az emberi szíveket. Így sirjatok ti, gyászolói Cionnak!

Ti, akik láttátok Herzlt és megéltétek Sanremót. Ti, akik hallottátok az ukrainai százezrek halálhörgését és a jaffai chalucok segélykiáltását, akik láttátok ifjaitok kiűzését a tudomány csarnokaiból és éreztétek az új Fáraók ostromhüségét. Ti, akik pártot uttók önmagatok ellen és saját husotokba martok, miként ama ostrománál Jeruzsálemnek.

Legyen lázadás a ti sirásotok a hazátlanság szörnyűsége ellen. Sikoltson a sirásotokból a tettekreszántság és belénemtörődés dacos akarata. Legyen a sirásotok harci riadó, amely felveri a tétleneket, kijózanítja az álmodozókat és küzdelemre serkenti az elhanyaglottakat. Legyen a sirásotok megújuló bizonyosága annak, hogy élni akartok, hogy nem adtátok fel Ciont, életetek értelmét és harsogjon belőle Jochanan Gus-Chalav és Simon bar Giora soha meg nem hátráló dacossága.

Ha majd így sirtok, ha majd így tudtok akarni, a sirásotok nem lesz terméketlen és meddő. Az ilyen könnyekből tettek fakadnak, az ilyen könnyek áldozatra nyitják a zsidó szíveket és munkára feszítik a tétlen karokat. Az ilyen könnyekből virágok fakadnak majd Cion mezőin és városok nőnek a Karmel lankáin. Ezek a könnyek fogják majd válóráváltani a próféta ígérését: „És teszem a ti börtönjéteket ünneppé és gyászotokat vigalmak napjává.”

Kétszeresére akarják emelni az Amerikába bevándorlók számát

Nagy a munkaalkalom az Egyesült-Államokban. Reed szenátor javaslata

(Newyork, július 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az egész amerikai bevándorlásra nézve fontos javaslat fekszik a Fehér Ház asztalán. Reed szenátor arról terjesztett be törvénytervezetet, hogy 1924 január elsejétől kezdve emeljék fel kétszeresére az európai bevándorlók kontingensének számát.

Reed szenátor azzal indokolja javaslatát, hogy Amerikában ma az összes ipartelepek az eddigi méreteket jóval meghaladó üzemmel dolgoznak, műhelyekben, kereskedelmi és szállítási vállalatoknál.

Rengeteg betöltésre váró állás van, tehát egyáltalában nem jelent veszélyt, ha az eddiginél sokkal többen vándorolnak be az Egyesült-Államokba. Sőt, hangsúlyozza Reed szenátor javaslata, csak növelni fogják az ország produktivitását.

Reed szenátorral szemben egy eléggé jelen-

tékeny amerikai csoport küzd amellett, hogy a bevándorlási kontingens az eddigi maradjon és csak esetről-esetre, amint azt a gazdasági körülmények megengedik, változtassanak rajta. Reed szenátor törvénytervezetét az őszi parlamenti ülészekon fogják tárgyalni. Ha elfogadják, úgy már a jövő év tavaszán meg fog indulni az óriási mértékű kivándorlás. Európa összes országaiból, de különösen Középeurópából, ahol az utolsó két évben rendkívül megszigorították az Amerikába való kivándorlást, rengetegen várnak az alkalomra, hogy hajóra szállhassanak. Bizonyos, hogy a Reed-javaslat maga után fogja vonni a munkabíró fiatalság számának megsapannását egész Európában, ahol pedig éppen most kezdődne meg a világháboru romjain az újjáépítés.

Franciaország nem tür kényszert maga felett

Párisban angol-német intrikától tartanak. Németország cáfolja a torradalmi híreket

(London, július 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az angol válasziggyezék a német javaslatra teljesen elkészült. A válasziggyezéket az angol kormány kísérijgyezékkel megküldi a szövetséges kormányoknak és az Egyesült-Államoknak is, amelyben kifejti a német javaslatok megválaszolásának szükségességét és hangsúlyozni fogja, hogy mindent el kell követni a jóvátételi probléma rendezésére.

Párisban mindinkább fokozódik az idegesség az angol válasziggyezék miatt. Illetékes politikai körökben

angol-német intrikától tartanak.

Az angol válasziggyezékre úgy tekintenek, mint amely befejezett tények elé állítja Franciaországot, akkor amikor közli vele a német hajlandóságot a passzív ellenállás megszüntetésére azzal a feltétellel, hogy Franciaország előzetesen biztosítékot nyújt csapatai kivoná-

sára. A francia kormány álláspontja az, hogy hajlandó a láthatatlan megszálláshoz visszatérni, de csakis saját elhatározásából.

Kényszert maga felett nem tür.

Ezenkívül erőlesen tiltakozik az ellen, hogy az angol válasziggyezék eredménytelensége esetén a népszövetség döntse el a jóvátételi ügyet.

Brüsszelben a francia nagykövet Theuniszal és Jasparral folytatott tanácskozásai után az újságíróknak a következőket mondotta: A Ruhr-vidéken maradjunk mindaddig, míg Németország teljesíti azokat a feltételeket, amelyeket a francia-belga tanácskozások során megállapítottak.

A német kormány hivatalos cáfolatot tesz közzé, mely szerint az a hír, hogy Németország forradalom előtt áll és minden pillanatra várható a belső rend felborulása, nem felel meg a valóságnak.

ítása pedig mivel más a zsidó azonban forgó egy vezessen a előhaladó amelyeknek úgy a saját ból. szter Urat, letét hatály- batorkodunk rokonprob- rendeletben gy az minden az iskola, elembé véve. ző javaslatot

vagy a tanév selőik részéről ton és zaidó veb közimun- való részvétel ek tekintendők (Ujév) alsó és elsőnap). Szuk- ik napja. Pe- apja. Sevussz olt ünneppapo- ás alól is fel-

ünnepnapok nek, ezen fel- emente után, csupán a nap- vényesek. Ki- ur), amikor a ár egy órával te is, az ünnep

enőrzést gyako- rabbi hivatal, b községi első- a szombatok és foglaltó jegyzé- benyújtani. mával is helyén le olyan zsidó kik a tanév be vették, hogy k ki szombatra, tekben ez nem óknak alkalmat későbbi napon

gazdagodni né- lők örökségébe. ya, kinek betelt sek örök időkre. szomoruan Av- a napok érkezé a nap, mely az mozdul többé a ám és a lelkem e boldogságos stem mellett le-

ve vetette tekin- nt!

gy őrizni fogod e szelid hajtat, ki nem tud né- megállni, mint zizek ostromlását. lette lassal min- tartod s ahol té- elled. Esküdj meg mból senkit más ded és ha ideje feleséget a káná- magának. Tedd

idj! e a kezét Szaszura

pótlólag elkészíthessék, mint ahogy ez a vizsgázók- nak hirtelen megbetegedése esetén történni szokott. Ilyen szellemű rendelet kiadásával Miniszter Ur mely hálára kötelezné az ország lakosságának egy nagyszámú és őszinte lojalitástól áthatott részét és a polgárosult emberiség szemében is jelentékeny mértékben emelné Románia presztizsét.

Európa lakossága 1914 óta huszonötmillióval csökkent

Érdekes statisztika az európai államokról

(Kolozsvár, július 20. Az Uj Kelet tudósí- tójától.) A „Wiener Morgenzeitung“ érdekes statisztikát közöl Európa mai államainak területéről és lakóinak számáról. A statisztika élén természetesen az európai Oroszország áll négymillió négyzetméter területével, amelyen 93,135.000 lélek lakik. Utána közvetlenül Németország következik, amelynek területe ugyan kisebb mint Franciaországé (470.200 négyzetméter), lakossága 59,183.000. Harmadik helyen Anglia áll, mely Írország nélkül is 244.000 négyzetméteren 44,318.000 lakossal szerepel. Írország lakossága 6,216.000.

Európa országai között területre nézve második helyen álló Franciaország, negyedik helyen áll a lakossága létszámát véve tekintetben, amennyiben lakóinak száma 39,402.009. Utána közvetlenül Olaszország, majd Spanyolország következik. Az utódállamok között Lengyelország vezet 27,160.000 lakossal 335.300 négyzetkilométeren. A második helyen Románia áll, melynek lakossága 294.200 négyzetkilométeren 16,262.000 lélek. Csehszlovákiának 13,602.000, Jugoszláviá- ának 12,017.000, Magyarországnak 8,67.000, Ausztriának mindössze 5,399.000 lakója van.

Európának legkisebb állama nem Luxemburg, hanem Izland, mely perszonál unióban él Dániá- val. Izland lakossága 95.000. Utána Luxemburg (264.000), majd Albánia (890.000) következik. Az európai Törökországnak mindössze másfélmillió la- kossága van és területe 24.000 m².

A Saar-terület (190.000 m²) 676.000, Dan- zig területe 357.000 lakossal még mindig a népszövetség tehatósága alá tartozik. A liliputi államok sorába tartoznak Monako 23.000, San- marino 12.000, Lichtenstein 11.000, Andora 5.000 lakójával. Önálló kis állam Fiume is 65.000 lakójával.

Európában két gyarmat is van, Gibraltár és Malta, mely angol, Rhodosz pedig amely olasz kolónia.

Legszomorúbb azonban a statisztika össze- foglaló adata. Európának ma 442,500.000 lakója van a békebeli 467,500.000 lakójával szemben, vagyis Európa lakossága a világháború során hu- szonötmillióval csökkent.

— Esküszöm néked a Névtelen nevére, aki egyedül Egy önmagában, aki ismeretlen, mint a tenger mélye és mint a tér terjedelme, akinek nincs neve, mert névtelen Ő, — eskü- szöm a Névtelen nevére, hogy minden kíván- ságodat híven teljesíteni fogom.

— Es esküdj meg nekem, — beszélt meg- gint Avráam — hogy feleséget neki az én né- pemből hozol, az én atyámfiai közül, akiket el- hagytam egykoron, hogy bujdosásomban minden földön Őt keressem, csak közülök, ahol én is születtem, Kaldea földjéről és az én rokonsá- gomból és igérd meg nekem, hogy egyedül mégé érte és fiamat e földről el nem engeded, hogy itt éljen ő, itt sokasodjanak ivadéka, e rögö- kön, e mezőkön, e folyamok mentén, amelyet életemben bejártam, ahol a Hatalmast dicsértem és ahol kegye megjelenésének helyén magas oltárt emeltem. Igérd meg nekem, hogy nem vezetted vissza Kaldea-ba, ahol a városok kövei között elernyedne hitében és meglapulna a nyu- galmas örömök között, eltévelyegne a tévelygők sokadalmában és elmerülne az erős népek hul- lámában és szétszóródnék általa névtelenül ide- gen nemzetsegek között.

— Esküszöm néked! A titkos éjben hallgatva hallgatott a név- telen utas, lelküknek rejtelme. Nem beszélt be- lőlük többé, pihent akkor ő is, ki az idő végtel- lenjét járja, minden étellel halad a kezdetől fogva. Hallgatott akkor és pihent, mert e nagy fogadkozás foganasából fellobbant a jövő fénye.

Bratianu utja és a diszkrét minisztertanács

A CFR. katasztrófális szénhiánya. Románia közvetl Csehszlovákia és Lengyelország között. Elhalasztják a parlament megnyitását

(Bukarest, július 20. Az Uj Kelet tudósítói- jától.) Megtörtént tehát a várvavárt miniszter- tanács, amelyen Bratianu Vintila beszámolt kül- földi útjának eredményéről. Nagyon kétséges ered- ményekről lehet szó ugyan, mert bármilyen hosszan is fejtegette Bratianu Vintila külföldi tapasztalatait, a dolgok nyilvánosságra nem kerülhettek, mert egész különösen, a miniszterek „diszkrétitét vállal- tak“. Sajnos, a külföldi sajtó kevésbé diszkrét, mert bizony Bratianu Vintila útját, néhány meg- rendelt cikkeken kívül, meglehetősen éléshangu cikkek kísérték.

Bratianu Vintila különben ígéretet tett, hogy a napokban magához kéri a sajtó képvise- lőit és beszámol előtük részletesen külföldi út- jának eredményéről. Persze csak a „napokban“, mert a beszámoló, tekintettel az elért eredményekre, valóban nem lehet tulságosan stírgős.

Ezután Duca külügyminiszter számolt be a lausannei békéről és bejelentette, hogy a béke- szerződés aláírása ünnepélyes keretek között július hó 24-én lesz.

Mosoiu miniszter a CFR. katasztrófális szén-

hiányáról tett jelentést a minisztertanácsnak és ja- vaslatot nyújt be azoknak a szigorú intézkedések- nek megtételére, amelyekkel a termelést emelni lehetne.

A román sajtó behatóan foglalkozik a szina- jai konferenciával, amelyen Romániának az a sze- rep jut, hogy közeledést hozzon létre Lengyelor- szág és Csehszlovákia között.

Politikai körökben most már bizonyosra ve- szik, hogy a parlament megnyitása október 15-én alkotmányszerűen nem fog megtörténni és legfel- jebb november közepén kezdi meg a törvényhozó testület munkásságát. Ezt a halasztást azzal ma- gyarázzák, hogy a kormány még egy hónappal meg akarja hosszabbítani a törvényelőkészítő mun- káját. Más oldalról a kormányt közben olyan els- mekkel frissítik fel, akik bizonyos megnyugvást hozhatnak be a politikai életbe.

A királyi pár utazása hivatalos jellegű lesz, utjukon Bratianu miniszterelnök, Duca és Misu miniszterek, Paul Anghelescu tábornok és két ud- varhölgy kíséri a királyi párt.

Hamis orvosi diplomákat gyártottak Csernovitzban

Nyílt üzárkedés folyt a hamis oklevelekkel. A főhűnösöket letartóztatták

(Csernovitz, július 20. Az Uj Kelet tudósí- tójától.) Hallatlan szennációt keltett Bukovina fő- városában a rendőrség legújabb fogása. Több hé- ten át tartó nyomozás után leleplezték, hogy Cser- novitzban normális kereskedelmet folytattak hamisított orvosi diplomákkal. Az oklevélgyártók beszar- ábiaiak és összeköttetésben voltak egy orosz csa- pattal, amely egy Abrami nevű németországi ember útján a kievi egyetem pecsétjével és az összes szükséges aláírásokkal ellátott oklevélblankettákat szállítottak a hamisítóknak.

A preparált blanketták Berger Ábrahám cí- mére, strada Inalta 8. alá érkeztek Csernovitzba s ő hozta forgalomba. Az egész ország területére adott el ilyen diplomákat, de leginkább mégis Beszarábiában. Azok, akik ilyen uton akartak or- vosokká lenni, messébe illő összegeket fizettek természetesen. Főképpen fiatalemberek vásároltak dip- lomát, hogy katonai helyezéseket rendezhessék.

Ennek a nagyarányu manipulációnak a fel- fedezése csak annak köszönhető, hogy sok ilyen diplomatulajdonos tényleges orvosi praxist kezdett Beszarábia különböző falvaiban. Az utóbbi időben annyira megszaporodott az ál orvosok száma, hogy a hatóságok kezdtek észrevenni, csak kontárokkal van dolguk, de konkrét bizonyítékok híján mit sem tehettek a sarlatánok ellen. A véletlen aztán döntő bizonyítékokkal szolgált.

A csernovitzi rendőrség egyik detektívjének valaki felajánlott egy orvosi diplomát megvételre. A detektív színlag belement a vásárba s felje- gyezte magának az illető címét. Az, aki el akarta

adni a diplomát, Berger volt. Másnap a detektív jelentést tett az esetről a sziguranócnak, amely el- rendelte, hogy Berger levelezését ellenőrizni kell a postán. Néhány nap múlva meglepő eredmény mutatkozott. Berger posztresztant címére csomagot kapott, amelyben orvosi diplomák érkeztek Né- metországból.

A bizonyítékok alapján Bergert feleségével együtt letartóztatták. Házkutatást rendeztek a la- kásukban, ahol még hat diplomát találtak már el- adásra készen, csak a név hiányzott. A házaspár nem is próbált tagadni. Bergerné beismerte, hogy ő oroszországi származású és szülei révén szerezte meg a kievi egyetem blankettáit. Vallomásukban Bergerék elmondották még, hogy nemcsak ők fog- lalkoztak hamis oklevelek eladásával, hanem sok kereskedő van Beszarábiában, aki ilyen uton szeri meg a kenyerét. Az illetők nevét azonban nem hajlandók elárulni, ugyszintén azokét sem, akiknek hamis oklevelet eladtak. Azt állítják, hogy csak most kezdték az üzletet.

A rendőrségnek azonban az a véleménye hogy a diplomakereskedelem már régóta folyik Csernovitzban. Ezt onnan következtetik, hogy Ber- ger, aki szegény ember volt, tekintélyes vagyont szerzett magának, tehát sok diplomát kellett már eladnia. Valószínű, hogy ebben a tekintetben is teljes világgosságot fog deríteni a rendőrség, amely a nyomozás érdekében nem akarja még elárulni, hogy milyen irányban fogja a széleskörű vizagá- latot folytatni.

A galut krónikája

A moszkvai zsidó kamaraszínház ünnepé- lyes előadásra készül. Be fogják mutatni Solem Alejchem „A nagy tét“ című darabját, amelyet Granovszky A. M. zsidó motívumokból álló zenei komédiává írt át. Solem Alejchem darabja után Pereg, Mendele Mocher Szforn és Schalom Asch szindarabjait mutatják be.

Franciaország rabbijai értekezletet tartot- tak, amelyen elhatározták, hogy magukra nézve kötelezőknek ismerik el a Palesztina-munkát és legfőbbképpen a zsidó kolonizációt. A francia rabbi különösen sokat várnak Palesztina fel- építésétől abban az irányban, hogy új erkölcsi felfogást fog kisugározni a galutban maradó zsidóságra.

A „Weisen von Zion“ létezéséről újabb hazugságok keltek szárnyra. A bécsi sajtó nagy aplombbal harangozza be egy kitért zsidónak, Alfréd von Rosenbergnak könyvét, amely állítólag leközi a Weisen von Zion egyesület jegyzőkönyveit és kideríti keletke-

zésük történetét. Alfréd von Rosenberg is azt állítja, hogy a jegyzőkönyveket Achad Haam készítette Herzl Tivadar és Nordau Miksa közreműködésével. A liberális bécsi lapok ezzel kapcsolatban figyelmeztetnek a Weisen von Zion egyik levezetett lovagjára, Reventlow grófra, aki ugyanezzel a váddal vallott né- hány hónappal azelőtt kudarcot.

Moszkvai hírek szerint a vörös hadsereg- ben antiszemitizmus ütötte fel fejét. Az egyik tábornok, Vorosilov, állítólag közölte volna a szovjettel, hogy hadtestében nem tűr zsidó tisztet. A szovjet erős kézzel igyekszik vé- get vetni a hadsereget bomlasztó antiszemi- zmusnak.

Az orosz mezőgazdasági kiállításon a zsidók külön pavilonnal szerepelnek. Eoben be fogják mutatni, mennyivel javultak mennyi- ségben és minőségben a zsidók által készített árucikkek.

Öt ponttal emelkedett Párisban a lej. A mai párisi zárlatnál a lej 5t ponttal emelke- dett, úgyhogy jegyzése 885.

Szerelmi tragédia a pekingi diplomáciában

(Róma, július 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) 1920. év elején Maria Cioci, egy feltűnően szép olasz leány, Pekingbe érkezett, egyenesen az olasz követségre ment, ahol Alfréd Pitri kapitányt, követségi tanácsost kereste. Amikor a százados meglátta a leányt, végtelenül megörült s egymás nyakába borultak. A százados azután nyomban intézkedett, hogy barátjának a Wagon-Lits szállóban kapjon lakást. Ott élt néhány napig, ahol a kapitány gyakran felkereste. — Junius 9-én a szálló személyzete elé a folyosón megdöböntő látvány tárult. Maria Cioci ajultan hevert szobájának ajtaja előtt, a fejből ömlött a vér és két kézcsuklóján az erek föl voltak vágva. Esméletlen állapotban szállították be az amerikaiak kórházába, ahol a főorvos nyomban megvizsgálta s így szólt:

— Alighanem vége van, tulságosan sok vért vesztett...

Ugyanezt mondták Alfréd Pitrinek is, aki a leány hógyléte iránt kérdezősködött. Ezt hallva, a százados hazament lakására és szolgálati fegyverével agyonlőtte magát.

Maria Cioci a kórházban néhány nap múlva magához tért s azzal vádolta meg a pekingi olasz követ feleségét: Durazzo márkinét, hogy ez akarta őt eltenni láb alól, mert féltékeny volt reá.

A vizsgálatot annak rendje-módja szerint megindították, de minthogy időközben a tragédia szereplői Olaszországba jöttek, itt fejezték be a vizsgálatot. Maria Cioci otthon is fentartotta vádját.

A márkiné tagadta a vádat.

— Annyi igaz csak — mondotta —, hogy megkorbácsoltam a kisasszonyt, hogy megszabadítsam tőle azt a szegény Alfréd Pitrit... Ez a leány mindenütt üldözte a kapitányt, még Pekingbe is utána ment, én tehát a korbáccsal azt akartam elérni, hogy — hagyja békében a századost.

Az anconai bíróság feladata lesz, hogy világosságot derítsen az izgalmas drámára.

Antiszemita vezérek egymás között

Egy érdekes bírósági tárgyalás

(Berlin július 20.) Három hirhedt antiszemita vezér állott tegnap a bíróság előtt. Az egyik Trebitsch Artur, aki panaszosképpen szerepelt, a másik dr. Oisti orvos vádlott volt s végül Hausen-Müllert tanuképpen idézték meg. Mind a hárman sokat szerepeltek már a nyilvánosság előtt antiszemita szónoklataik, írásaik és heccek révén. Trebitsch rágalmazás miatt jelentette fel Oisti orvost. Ennek a rágalmazásnak a tárgya jelentéktelen dolog volt, de annál édekesebben bontakozik ki Trebitsch vallomása.

— En író vagyok — kezdte — tizenhét munkát írtam a zsidóság ellen. Ennek tulajdonítható, hogy titkos társaságok alakultak, amelyek az életemre törnek. Ugyancsak ezek a titkos társaságok azt híresztelik, hogy bolond vagyok. Ezennel kijelentem a bíróság színe előtt, hogy sokkal több eszem van, mint a zsidóknak. Négy árja orvos hitelesen bizonyította, hogy szellemileg tökéletesen rendben vagyok. Ez, azt hiszem éppen elég!

— Akármilyen furcsán hangozzék ez, bíró úram — ugymond — igenis, a zsidók elektromos hullámokat bocsátanak ki és ezek akarnak véget vetni az életemnek. Az elektromos hullámokat az órám megérezte, ugyannyira, hogy mikor az órámot reparálni vittem, az órák kijelentette, hogy az órámnak magnetikus hatása van. A zsidók folyton azt lobbantják szememre, hogy ne antiszemitizáljak, mert hiszen én is zsidó voltam. Az igaz, hogy az apám zsidó volt és én is zsidónak születtem, csak hogy ennek ellenére árja, hosszukás koponyám van s azt mindenki tudja,

hogy a hosszukás koponyák rendkívül érzékenyek az elektromos hullámokkal szemben.

Magáról a pór tárgyról a következőképpen szólt:

— En igen nagy szolgálatot tettem már az antiszemitizmusnak. Összes munkáim a Cion bölcsői című röpirat alapján állanak. El sem lehet mondani, mennyit köszönhet nekem az

antiszemita mozgalom. Sajnos, a dolog úgy áll, ha több kiváló antiszemita vezér összekerül, akkor nem sokáig maradnak meg békében. Így történt ez a mi esetünkben is. Oisti és Hausen-Müller kiváló, nagy antiszemita elmék s így mihamar összekülömbözünk. Elég baj az, de mégsem értik meg egymást.

A vilá kongresszus problémái

Az együttműködés kérdése

— ötödik közlemény —

Előbbi közleményünkben hoztuk I. Rosenbaum cikkét nemcionistáknak a zsidó ügynek való bevonása ellen. Itt adjuk S. Rosenfeldnek a Haolamban megjelent „Egy kis próza” című cikkét, amely igen meggyőző érvekkel a Weizmann-féle megoldási tervet mellett foglal állást.

Hüszonöt évi politikai cionizmus után, ugylátszik, újra előranciajáják Achad Haam ósdi jelszavait: „előbb zsidóság, aztán zsidók”, „zsidók és zsidó nép”, s ezek alapján sok zsidót ki akarnak zárni a munkából csak azért, hátha azok az emberek nem eléggé jó zsidók. Szerintük vizsgálóbizottság állítandó fel, mely előtt minden zsidónak vizsgát kell tennie nézeteiről és érzelmeiről, mielőtt a munkához bocsátják. Mikor az első kolonisták megkezdtek a borkészítést és bizonyos vallási korifeusok „mágiák”-ot rendeltek melléjük, hátha rituális szempontból nem eléggé megbízhatók, akkor mindnyájan nagyon furcsálottuk a dolgot, s most sokan közülünk hasonló hibába esnek. Új elméleteket állítanak fel „cionista állampolgárság”-ról. Hiszen mindnyájan valljuk, hogy minden zsidó lélekbe átöröklődött bizonyos mérvű cionszeretet, tehát minden zsidónak része van az országépítés feladatában, s most ha mi, aránylag kevesen, magunknak monopolizáljuk az ösök földjét, enyhén szólva, jogbitorlás bűnébe esünk. Addig míg a nagy többség közönyt tanusított az ügygel szemben, jogunk volt a magunkénak tekinteni, de a közöny még nem egyenlő a lemondással; s ha most jön az eddig távolmaradók egy része és követeli a maga részét az ország felépítésében, már maga ez a követelésük képezi az „állampolgársági bizonyítvány”-ukat, s senkinek nem áll jogában akármelyik zsidót az ő országépítési joga gyakorlásában megakadályozni.

Igaz, hogy a zsidó nemzeti otthon építése nemcsak pénzkérdés, hanem elsősorban lélek-kérdés, de viszont elképzelhetetlen, hogy saját földjén lakó nagy zsidó néptömeg ne alkossön nemzeti jelleggel bíró népet is. Lehet, hogy az a nemzeti jelleg elűt majd attól, melyet a mi galut-lelkünk előre megálmodott, de mégis csak zsidó jelleg lehet, mert egy kialakulóban levő közösségi élet formája előre kieszt szobatudósi doktrinákkal nem szabályozható. Ha akárhonnan jönnek zsidók s felajánlják segítségüket, üdvözöljük a pillanatot és ne taszítsuk el magunktól holmi elvont doktrinákkal. Nem is tudjuk még, hogy ezek az új emberek egyáltalán kívánják-e tőlünk valami elvfeledást, de tegyük fel, hogy mondani fogják: Eddig önök a lelkek erősítésével foglalkoztak, most hadd teremtsünk testeket is a lelkek befogadására. — Nem baj, bár ne csak mondanák, hanem meg is tennék! Jóllehet, hogy tevékenységük nélkülözni fogja a cionista ideológia minden kelékét, de a gyakorlatban mégis csak cionista munkát, országépítést jelent, prózai építést, prózai földön; s ez a munka kívánatos nemcsak a zsidók, hanem a zsidóság szempontjából is, nemcsak sok ezer zsidó otthona, hanem végeredményben a zsidók nemzeti otthona is felépül általa.

Ezért, ha akadnak intézmények, amelyek nem Palesztina, hanem a zsidó nemzeti otthon felépítésében és az azt kifelé képviselő Jewish Agencyben részt akarnak venni, tárt karokkal kell fogadni őket. Ha nem jönnek maguktól, meg kell hívni. Ez nem jelenti a cionista szer-

vezet lebecsülését, hanem azt a súlyos felelősségérzetet, amellyel a népnek tartozunk a nagy szerü alkalom kihasználásáért vagy elszalasztásáért. Elég, ha valaki elismeri a nemzeti otthon szükségességét és nem szabad tőle követelni a szervezetbe való belépését.

Erről a követelésről az utóbbi időben már kezdenek lemondani, s ahelyett azt kívánják, hogy a J. A. egy zsidó vilá kongresszus előtt legyen felelős. De ez nem valószínű, mert az eddigi jelek szerint annak eszméje ezidőszert keresztülvihetetlen, de még sikero esetén sem hihető, hogy a kongresszus állandó intézmény maradjon, a jövőben ki előtt lesz tehát felelős a Zsidó Ügynökség? Különböben is mióta lett a parlamentáris értelemben vett felelősség a cionista munka sarkalatos tétele? Hiszen nyílt titok, hogy roppant szegények vagyunk vezetésre hivatott egyéniségekben, s ha valamelyik vezérünk hibát követ el, nem szavazhatunk neki bizalmatlanságot, mert a „ki következik utána?” kérdése elvágja a szánkat. Ép ezért kénytelenek vagyunk a szigorú parlamentáris felelősségtől eltekinteni és megelégedni a becületlen ember lelkiismeretességébe vetett bizalommal. Hát a tekintetbe jövő új embereknek nincs-e erkölcsi kapcsolatauk valamely testülethez? Honnan tudjuk, hogy nekik nincsen felelősségérzetük? Aki helyet foglal a zsidó ügynökségben, bizonyára nem fog titokban ellene dolgozni, mert egyik zsidó testületről sem tétélezhető fel, hogy a zsidó ügynökségben erkölstelen emberekkel képviseltesse magát. A cionista eszme tisztaságát sem kell féltetni, mert aki nem cionista, nem fogja az ő nézetét a cionizmusra ráerőszakolni, amint a Keren Hajeszod példája is mutatja, ahol a nemcionista hozzájárulóknak is van beleszólási joguk, de nem élnek vele. A pénzüket odaadták, de a munkával hadd bajlódjanak a cionisták. A mi esetünkben pedig ez sem megvetendő álláspont, mert pénz nélkül nincs országépítés.

Ezért ajánlom: egy kis prózát az építésben, egy kis közvetlenséget a viszonyokban, egy kis szerénységet magunk és művünk értékelésben, egy kis bizalom mások becületességében és a cionista szellem felsőbbességében — és bizalommal tekinthetünk jövőbe.

Hisz az idő oly nehéz és a felelősség oly nagy!

Oroszország nem írja alá a lausannei szerződést.

Konstantinápoly, jul. 20. (Rador), Moszkvai hírek szerint a szovjetkormány elkészítette válaszejegyzékét a lausannei békeszerződés aláírására vonatkozó meghívó táviratra. Hír szerint Oroszország megtagadja a tengerszorosra vonatkozó szerződés aláírását és ki fogja jelenteni, hogy úgy ebben a kérdésben, mint a keleti kérdésben teljes akciószabadságot tart fenn magának.

Miklós herceget a szinajai konferencián meghívják az albán trónra.

Belgrád, jul. 20. (Rador). A lapok biztos hírként közlik, hogy a sinaiai konferencián Albánia kérni fogja fogja felvételét a kisantantba. Ugyancsak erősen tartja magát az a hír, hogy az albán trónt felajánlják Miklós román hercegnek.

TUNGSRAM A legjobb villamkörte! Mindenütt kapható!

Régehi

(Kolozsva) Az Uj Kele vatalos lapb rehajtási ut Ezekhez kie

A kere a fakturát, a állított ki sz a hivatalos e tozik az ös egyébként fe záradékkal e feltüntetett a nézve is, hoz deti számlán törvényes ha

A végr vonatkozólag minc napról meg. Amenny máiást elmulá napon belül talból állapít ságára a kere tüzetes száml cég nevét, az

Az utas ság alakítását

A világ

A Leviathan Ezerhétsz

(Cherbo tőjtől) Még izgatott embe palotája előtt, kat akasztott hajóstársaság hirt, hogy a milyen messz hajója, a Levi Cherbourgától. arra, hogy p versenylóra e különvonatot a különknak és a tömege. Chert öltözött és kü tott a tizen amelynek legé zik a fedézeté

Egy óra kori tengeri-sz metlen láz fog a szemekhez, s veszik elő és e túrge motorcsó tengerre az éro váralozók töm vannak tululv tekintik az an kor német sy hajót.

Tizenkét Hirtelen

najón egyszerre Az emberek a körvonalak lát élesen vág bele hatalmas kémé percek. Az emb erőt, ujjongana nak tébolyult r öröme ez, aki l

Husz apró, tikus hajó tele, hozzák magukkal Leviathannak els a kereskedelmi toborozódott össze jegyre és a híres losangelesi gyaró dollárért, vagyis hajón utazott tö tabarnak, a post

Kikből áll a spekulatörvény legfőbb végrehajtó szerve?

Régebbi árdrágítási ügyeket az új spekulatörvény szerint kell elbírálni

(Kolozsvár, július 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet pénteki számában közöltük a hivatalos lapban megjelent spekulatörvény végrehajtási utasításának néhány rendelkezését. Ezekhez kiegészítésként a következőket közöljük: A kereskedő nem köteles felmutatni azt a fakturát, amit a nagykereskedő vagy gyáros állított ki számára, csakis a bíróságnak, vagy a hivatalos ellenőrző közegnek. Ellenben tartozik az összesítő számlajegyzéket, amelyet egyébként feltűnő helyen kell kifüggeszteni, záradékkal ellátni, amelyben kijelenti, hogy a feltüntetett árakért vállalja a felelősséget arra nézve is, hogy az árak nem térnek el az eredeti számlán feltüntetett áraktól, hozzáadva a törvényes hasznót.

A végrehajtó utasítás a maximális árakra vonatkozólag úgy rendelkezik, hogy azok harminc napról harminc napra állapíttassanak meg. Amennyiben az erre hivatott az ármaximálást elmulasztotta volna, a következő tizenöt napon belül a kereskedelmi minisztérium hivatalból állapítja meg az árakat. A vevő kívánóságára a kereskedő tartozik a vásárolt árusól tüzetes számlát adni, amely magában foglalja a cég nevét, az eladott cikk minőségét és az árát.

Az utasítás elrendeli egy központi bizottság alakítását a törvény végrehajtására és ellen-

őrzésére. Ennek tagjai a bukaresti kereskedelmi kamara elnöke, a bukaresti rendőrfőnök, a kereskedelmi és iparügyi minisztérium egyik vezérigazgatója, egy állami műszaki tanácsos, valamelyik kijelölt szövetkezet igazgatója, az igazságügyi minisztérium jogügyi igazgatója, a belügyminisztérium statisztikai hivatalának és közigazgatási hivatalának igazgatója, a kormány által kijelölt egyetemi tanár, aki a büntetőjogot adja elő, a pénzügytan egy professzora, az ilfovi törvényszék főügyésze, a köztisztviselők fogyasztási szövetkezetének elnöke, aki mint a fogyasztók képviselője kap helyet a bizottságban. A bizottság előterjesztéseket tehet a maximális árakra nézve, ugyszintén azokra az alkalmas személyekre is, akik különböző városokban a maximálásokat állapítják meg. A bizottság panaszok ügyében is határoz, de a végső döntés a minisztérium hatásköre alá tartozik.

A végrehajtási utasítás kimondja, hogy a törvény életbeléptetése előtt folyamatba tett árdrágítási ügyeket az új spekulatörvény által előírt hatóságok előtt kell lefolytatni, de a régi törvény szerint. Az utasítás közli továbbá a kihágási jegyzőkönyv és annak az idézésnek szövegét, amelyet adott esetekben ki kell kézbesíteni a feleknek.

A világ legnagyobb hajója

A Leviathan megérkezett Amerikából Európába. Ezerhatszáz luxusutas jött a fedélzetén

(Cherbourg, július 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Még tegnap délben százával álltak az izgatott emberek Párisban a Rue Scribe egyik palotája előtt, ahol óránként hatalmas plakátokat akasztottak ki az United States Lines hajóstársaság ablakaiba, amelyek arról adtak hírt, hogy a befutott dróttalan táviratok szerint milyen messzire van még a világ legnagyobb hajója, a Leviathan első európai állomásától, Cherbourgtól. Az emberek éppen úgy fogadtak arra, hogy pontosan beérkezik-e, akár egy versenylóra és a délután 4 órakor induló különvonatot valószággal megróhanta a kíváncsiaknak és a hivatalos kiküldötteknek óriási tömege. Cherbourg a nagy napra lobogódiszbe öltözött és különösen impozáns látványt nyújtott a tizenkét teldisztált amerikai hajó, amelynek legénysége ünneplő ruhában sorakozik a fedélzetén. Délután 11 óra.

Egy óra múlva meg kell érkeznie az új-kori tengeriszörnyetegnek. Mindenkit türelmetlen láz fog el, a látosovék stírum emelődnek a szemekhez, sokan minduntalan az órájukat veszik elő és ezrével vannak olyanok, akik turge motorcsónakokon messze kisietnek a nyílt tengerre az érdekes jövevény fogadtatására. A várakozók tömegében különösen az amerikaiak vannak túlsúlyban, akik nemzeti diadalnak tekintik az amerikai lobogó alatt futó, de egykor német gyárból vízrebocsátott csodálatos hajót.

Tizenkét óra! Hirtelen ágyulövés hallik és tizenkét hajón egyszerre zendül föl az amerikai himnusz. Az emberek ágaskodnak, még csak homályos körvonalak látszanak, de néhány percen belül élesen vág bele a láthatárba a Leviathan három hatalmas kéménye. Felejtetetlen, nagyszerű percek. Az embereken valami részeg öröm vesz erőt, ujjonganak, a zsebkendők tizezrei lobognak tébolyult ritmusban. Az ember nagyszerű öröme ez, aki legyőzte az elemeket...!

Husz apró, gyorsjárata gőzhajó rohau a gigantikus hajó tele, akik a partra lépni szándékozókat hozzák magukkal. Ezerhatszáz luxusutasa volt a Leviathannak első útján, akiknek túlnyomó része a kereskedelmi és művészi világ előkelőségeiből toborozódott össze. Valóságos árverés folyt egy-egy jegyre és a híres fejedelmi lakosztályt ezuttal egy losangelesi gyárosnak sikerült magkapnia ötezer dollárért, vagyis kerek egymillió lejtért. — A hajón utazott többek között Coleman du Pont tábornok, a postakapitány, aki az utazás folya-

mán hatezer dollárért vett meg egy a tengerésznek nyugdíjintézte javára vettöntött árverésen egy kis portrét, melyet a hajón utazó Howard Chandler Christy festett egy fiatal milliárdos lányról. A Leviathan csupán néhány óráig időzött Cherbourgnak, azután horgonyait felszedve, Southampton felé indult, amelynek kikötőjében fognak lejárásodni azok a nagyszabású ünnepek, melyeken az összes európai államok képviseltetik magukat. Lassan és méltósággal mozdul meg az óriási test és amint fedélzetéről visszaráz az ember Cherbourgra, még látja a főtérenálló Napoleon-szobrot, amely még néhány év előtt úgy volt felállítva, hogy Napoleon kardja Anglia felé mutatott. Most Németország felé van fordítva. Hiába, a világ forog és vele a szobrok is.

Milliók följelentés egy kolozsvári fakereskedő ellen

A vizsgálat megállapította, hogy Neumann Izidor szerződés szerinti jár el

(Kolozsvár, július 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Pár nappal ezelőtt megirtuk, hogy milliók följelentés érkezett a kolozsvári ügyészséghez. Mund Sámuel beszercei fatermelő azzal vádolta meg Neumann Izidor kolozsvári fatermelőt, hogy egy erdőüzletből kifolyólag több, mint egymillió lej erejéig megkárosította s ezért kérte, hogy család címén eljárást indítsanak ellene. A nyomozás bevezetésével az ügyészség a rendőrséget bízta meg, amely mára minden részletében tisztázta a komplikált ügyet, amely bűnyüjből üzleti elszámolássá zsugorodott. A két fatermelő közötti különbség előzményei a következők:

Mund Sámuel és Neuman Izidor nemrégiben társultak, hogy közösen megveszik Belu János várfalvai görögkeleti lelkész erdejét. A köztük létrejött írásbeli szerződés szerint ötvenötven százalékban vállalták a kiadásokat. Mund kötelezte magát, hogy az ötvenezerlejes kauciót megszerzi és átadja a tulajdonosnak. Ezzel szemben Neumann azt vállalta magára, hogy leutazik Bukarestbe és saját költségén megszerzi a kitermelési engedélyt. Az ő kiadását is ötvenezer lejre kontemplálták.

Neumann le is utazott Bukarestbe. Mund, akinek nem volt megfelelő készpénze, bankkölcsön útján akarta az ötvenezer lejt megszerezni. Kolozsvárra jött és a Forgalmi Banknál ötvenezerlejes folyószámlát nyitattatott magának, de ugyanakkor a pénzt két betétkönyvre írta át, melyeket csak úgy válthat be, ha előbb kifizeti a folyószámláját. Pénze tehát tulajdonképpen nem volt Mundnak, amikor leutazott Várfalvára,

hogy a vételt perfektuálja. A lelkész azonban nem volt hajlandó a fiktív betétkönyveket elfogadni s így a nagy haszonnal kecsgetető erdővásárlás veszélybe jutott.

A fővárosból visszajött Neumann, amikor a történetekről értesült, megszerezte az ötvenezer lejt és lefizette Belu Jánosnak az előleget, melynek ellenében a két betétkönyvet magához vette. Azután értesítette Mundot, hogy vegye vissza betétkönyveit és fizesse vissza az ötvenezer lejt. A beszercei fatermelő azonban erre nem volt hajlandó s három hétig nem is mutatkozott Kolozsváron. Az erdő kitermelése megkezdődött és már haszon is mutatkozott, amikor Mund beállított Neumannhoz és kérte a nyereségből részes részt. Neumann azonban tudára adta, hogy az erdő kizárólagos tulajdonosa s a követelt összeg kifizetését megtagadta. Erre következett a feljelentés, de a hivatalos vizsgálat megállapította, hogy csalásról szó sincs, mert Neumann a szerződés pontjai szerint járt el s a haszon egyedül őt illeti meg.

PALESZTINA-MUNKA

Drótnélküli táviró Palesztina és Németország között. A J. C. B. jelenti: Egy német társaság drótnélküli táviró összeköttetést létesített Németország, Palesztina, Sziria és Egyiptom között. A drótnélküli távirat sokkal olcsóbb a rendes táviratnál.

Rabindranath Tagore Palesztinában. Haifából jelentik: Rabindranath Tagore, az egész világon ismert bengál költő és filozofus ideérkezett. Tagore Jeruzsálemben előadás-sorozatát fog tartani.

Ujabb jemenita bevándorlók. Jeruzsálemből jelentik: Egy suezai távirat jelentése szerint háromszáz jemeni bevándorló érkezett oda, akik vallási üldözések elől Palesztinába menekültek. A jemeniták emigrációs bizottsága elébük küldte megbízottjait, hogy bevándorlásukat és az országban való elhelyezkedésüket szabályozza.

Glasner Móse előadása. A „Hator” írja: A főrabbinátus meghívására a múlt szombaton az ősz gáon, Glasner Móse kolozsvári főrabbi mélyenszántó halachikus előadást tartott a főrabbinátus tanházában. A tóratudósokból álló hallgatóság másfél órán keresztül hallgatta az ősz tudós széles látókörű fejtegetéseit és Kook országos főrabbi köszönő beszédjében hangsúlyozta, mily nagy nyereséget jelent a Szentföld tóratudományának a kolozsvári gáon odajövelete.

Palesztináért! A Keren Kajemet le Jisrael Erdélyrészi Irodájának közleményei: Összes bizalmiférfiaink, a helyi csoportok, csatlakozott hitközségek és szent ügyünk összes barátainak figyelmét felhívjuk az Uj Kelet mai számához mellékelt külön felhívásunkra és kérjük odaadni, hogy Av 9-én, Jeruzsálem és állami önállóságunk pusztulásának nagy nemzeti gyásznapján minden egyes zsidó teljesítse kötelességét a Keren-Kajemettel (Zsidó Nemzeti Alap) szemben. Felhívjuk különösen bizalmiférfiainkat, hogy ebben az irányban, nemkülönben a templomi snóderolások érdekében erőteljes agitációt fejtsenek ki. Felhívjuk továbbá a figyelmet a Temesvárt, az augusztus 27-29-iki cionista konferenciával kapcsolatban a Keren Kajemet javára rendezendő zsidó kézimunka- és iparművészeti kiállításra. Kérünk erre augusztus 10-ig minél több és érdekesebb, lehetőleg zsidó motívumu tárgyat beküldeni. Ahol a perselyűritést még nem fejezték be, kérjük haladéktalanul befejezni és a begyűlt összeget pontos elszámolással sürgősen beküldeni. A pontos kezelhetőség érdekében mindennemű pénz- és postaküldeményt kizárólag alanti címre kérjük küldeni. Keren Kajemet le Jisrael Erdélyrészi Irodája, Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 48.

Az angolok készülnek Konstantinápoly kiűrtésére

Konstantinápoly, július 20. Az angolok minden előkészületet megtettek a török főváros kiűrtésére. Angora valószínűleg augusztus elején tárgyalja a lausannei béke ratifikálását.

... villanykörtét kapható.

A tűzokádó

Köszöljük szárazon ezt a jelentést: *Bucarest, július 17.* A nemzetgyűlés mai ülésén dr. Cyórfy szocialdemokrata képviselő szótvetta a külföldi zsidóknak Magyarországból való kiutasítását. Hosszasan fejtegette, hogy a belügyminiszter rendelkezést adott ki az összes idegen állampolgárok ellen, a kormány végrehajtó szervei azonban csak a zsidókkal szemben érvényesítik a rendelet intézkedéseit. Vklóságos hajtóvadászatot rendeznek a zsidókra. Igaz ugyan, hogy a miniszter a rendelet létezéséről sem akar tudni, mégis rengeteg zaklatásnak tesznek ki egész népességi rétegeket, amelyről a kölföld is kénytelen tudomást szerezni és ebből a szempontból kénytelen megítélni a magyarországi helyzetet. A rendeletnek mégis csak léteznie muszáj — mondotta a képviselő — és azt a közigazgatási hatóságok kissé tulzott lelkiismeretességgel hajtják végre. Ma már Debrecenben a zsidóságról a hatóságok nem úgy emlékeznek meg, mint egy vallásról, nemzetiségről, vagy fajról, hanem mint *foglalkozásról*. A szónok felolvasta a debreceni rendőrségnek egy végzését, amelyben a közbiztonsági hatóság kijelenti, hogy Weisz Józsefet nem lehet a városban megtűrni, mert „izraelita foglalkozása” veszedelmes az államra.

Nem lehet megjegyzés nélkül elmenni a hír mellett, „muszáj” epéskedni ezen a kurzus-ostobaságon, bármennyire logikus is, már mint az ő logikájuk szerint. Az idegen zsidó valóban veszedelmes az államra, „izraelita foglalkozása” miatt. Az idegen izraelita Magyarországon nem lehet kereskedő, nem engedik élni, beletaszítják a foglalkozás nélkülségbe, ami minden szánalomraméltó mesterség között a legszánalmasabb.

Önkéntelenül a zsidó adoma tolul az ember emlékébe.

Fiatalkorban olaszországi nászútra ment. Nápolyban a menyecske — német, tudakos asszony — megkéri férjét, magyarán meg természetudományosan a Vezuv tüzhányása okát.

— Fiaccskám — feleli a férj — már régen volt, hogy geológiát tanultam, engedd meg, hogy kissé gondolkozzam a dolog felett.

A férj gondolkodik. Elmulik öt perc, tíz perc, egy negyedóra, a mindent alaposan tudni-akaró asszony megszólal:

— Rájöttél, kedvesem?

— Ugyan ne türelmetlenkedj, — feleli indulatosan a férj — nem olyan egyszerű a dolog. Itt földrajzi és matematikai ismereteket kell igénybevennem, mert csak így tudom tudományos kiváncsiságodat kielégíteni.

Ismét elmulik egy negyedóra és végre a férj megszólal:

— Gyermekem, geológiai magyarázatot nem tudok adni, hanem adok egy pszichológiát. Nézz oda a hegyre. Látod?

— Hogyne látnám!

— A hegy, amint magad is látod, évszázadok, sőt évezredek óta áll egy helyen. All-áll és nincs semmi dolga. Abszolút semmi. Was hat so ein Berg zu tun? Minthogy semmi dolga nincs, tüzet okád. Olyan a hegy mint az ember. Ha semmi dolga nincs és nem keres, akkor prűszköl és mérget köpköd.

Igy vagyunk a szegény üldözött idegen zsidóval. All-áll és nincs semmi dolga. Abszolút semmi. Az ilyen ember prűszköl és mérget köpköd az államra. Persze, hogy veszedelmes már „izraelita foglalkozása” miatt is.

Hiába. A debreceni rendőrségnek meg van a magához való m. kir. esze. Ugyanaz az ész és logika, amiből fölös mértékben van a kurzus belügyminiszterének.

Mac Leon

— Anglia és a magyar kölcsön. Londonból jelentik: Gróf Szapáry magyar követ a Magyarországnak nyújtandó szövetséges kölcsönnel kapcsolatban kijelentette az „Est” tudósítójának, hogy Anglia határozottan magyarbarát, de nem szabad elfelejteni, hogy szabad elhatározásában korlátozva van. E pillanatban még minden erősen forr, de Szapárynak az a meggyőződése, hogy végül is adódni fog a lehetőség Magyarország újja-teremtésére.

A mai valutapiac

Párisban ingadozik, Zürichben stabil a lej. Esnek a devizák a bukaresti tőzsdén. A német márka újabb katasztrófális zuhanása. Esik a francia frank. A svájci frank emelkedése. Forgalmatlanság a devizapiacra

(Kolozsvár, július 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) A lej a mai párisi előtőzsdén és a nyitásnál 880-ra javult. Ezzel szemben a francia frank Zürichben újabb esést mutat. A mai zárlatnál 33:80 volt az árfolyama a tegnapi 33:70-nel szemben. Tehát a lejnek a párisi javulása csak látszólagos. Zürichben a lej változatlanul stabil. Ugy a nyitáskor, mint zárlatnál 2:95 volt az árfolyama. A belső pénzügyi piac, különösen az erdélyi, a lej párisi árfolyamát eszkomptálja, míg a bukaresti tőzsdén az összes külföldi devizák és valuták estek. Ez az első eset, hogy Bukarestben a lej zürichi árfolyamát veszik alapul a külföldi devizák és valuták árfolyamának jegyzésénél.

Az „Adeverul” vezethelyen foglalkozik a devizapiacra uralkodó stagnációval. A lap szerint a kereskedők tartózkodása a devizavásárlástól arra enged következtetni, hogy az általános vélemény pénzünk emelkedését várja.

A német márka egy nap alatt az értékének a huszonöt százalékát veszítette el a nemzetközi pénzügyi piacon. Tegnapi még 20 volt Zürichben, a mai tőzsdén már 15-tel jegyzik. A berlini tőzsdén, — bár a kormány szigorú tőzsedöntéskéket léptetett életbe — még soha nem tapasztalt hausse uralkodik. A külföldi értékek percről-percre emelkednek. Egy font sterlingért a mai tőzsdén egymillió-háromszázötven, egy dollárért kétszáznyolcvan ezer márkát fizettek. A belső pénzügyi piacra a forgalom nagyon csekély. A svájci frank Newyorkban és Londonban állandóan javul. A mai zürichi tőzsdén az összes külföldi értékek zuhantak. A lej azonban változatlanul 2:95 volt.

Irányzat: Lejben ingadozás, német márkában esés.

Július 20-án 100 lejért fizettek Kolozsvárt:

4800—5100 külföldi magyar koronát,
7800—8200 belső magyar koronát,
8:70—8:80 francia frankot,
2:90—2:91 svájci frankot,
0:52—0:52 1/4 dollárt,
1182—1183 olasz lírát,
167000—168000 német márkát,
36200—36500 osztrák koronát,
1700—1706 cseh koronát,
0:11:14—0:11:17 font sterlinget.

Valutapiac július 20-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1140, London 888, Newyork 193, Róma 835, Zürich 3390, Prága 582, Bécs 28:25, Budapest 230, Berlin 7 1/2.

Bukarest. Valuták: Napoleon 735, márka 11:50, leva 180, török lira 125, font sterling 900, francia frank 1240, svájci frank 34:25, olasz lira 867, drachma 500, dinár 220, dollár 202:50, lengyel márka 19, osztrák korona 29, magyar korona 160, szokol 600.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 15—15, Newyork 565:00—564:00, London 2590—2593, Páris 3325—3330, Milano 2421—2435, Prága 1690—1695, Budapest 6:00—6:00, Belgrad 600—600, Bukarest 295—295, Varsó 40—40, Bécs 79:75—79:75, Bécs lebélyezett —.

Páris. Nyitás: London 7805, Newyork 1700, Berlin 5, Róma 7320, Prága 5100, Bukarest 880, Zürich 301, Bécs —, Varsó —.

Berlin. Zárlat: Róma 12200, London 1300000, Newyork 284000, Páris 16400, Zürich 50000, Bécs 400, Prága 8500, Budapest 3000, Amsterdam 31000, Brüsszel 13650.

A budapesti devizaközpont hivatalos árfolyamai: Napoleon 3622—3372, lej 48—52, font sterling 42350—43550, márka 400—480, olasz lira 396—406, francia frank 540—564, szokol 277:00—289:00, svájci frank 1635—1695, osztrák korona 1305—1405, dinár 9500—10200, dollár 9240—9540, lengyel márka 710—730.

Tisa bőavkor, a nagy zsidó nemzeti gyásznapon, minden zsidó adakozzék Erec Jisrael földjének visszaváltására, a Keren Kajemeth le Jisraelre!

HIREK

Az Uj Kelet az egyetememes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Az Uj Kelet cikkeinek ntányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei, félévre 320 lei, egész évre 620 lei.
Felelős szerkesztő: Marton Ernő dr.

Tisabeau

— Bóji prédikáció —

Csak öklözzétek gyáván letört melletek: En nem vagyok többé veletek! És hiába szórtok a fejre hamut, bűnpirosra vádollak én, a mult: Egy nép, amely tolem semmitse tanult!

Csak jajgassatok hamis bűnbánattal, nem lesz álmotok és riadt lesz a nappal mindenkit a saját bűne ver meg: árulással vádol a Gyermekek s bennetek a vér is halálra dermed. ordító vádat vájnak belétek a némultan kongó iskolatermek.

Csak gyászoljatok akár hétre-hétrül, attól a templom ugyan fel nem épül s a vád folyton visszavág reátok és mind eljön sorba: baj, vész, átok és nincsen már templom és nem lesz iskolátok: törvény elé jutnak, végítéletre, a gyávák mind s mind a lélekkufarok.

Csak üljetek porban és sirjatok éhen: híretek is elvész a jövő perében s rátokszáll a gyermek-bírák átka, mert nem is gondolnak már a rossz apákra és minden szavuk a sziveteket vágja: ez lesz majd néktek a végtelen gyótrés ez lesz majd a tulvilági máglya.

Hamu kell néktek? Megszakított köntös? Ezért jajgattok csak égre s a földhöz, mig bűnökkel, váddal vádol a mult? Egy nép, amely tole sohasem tanult! ... Elpusztul minden: kaptok majd hamut.

Assér Lemli

— Malvy volt belügyminiszter Franciaországban. Párisból táviratozzák: Malvy volt francia belügyminiszternek, aki Spanyolországban van deportálva, a francia kormány megengedte, hogy beteg atyjának látogatására Franciaországba visszatérhessen.

— Módosítják az egyetemi szabályzatot. Tegnap közölték a kolozsvári egyetem hivatalos közleményét, melyben közli az új tanév megkezdésének és a szigorlatok módzatait. Ma táviratot kaptunk Bukarestből, mely szerint az „Adeverul” írja, hogy a közoktatásiügyi miniszter az egyetemekre vonatkozó több intézkedést anulált. A szigorlatok időpontjára, valamint azok engedélyezésére vonatkozólag a minisztérium most készít javaslatot.

— Valutajavítás a fényüzésről való lemondással. Bukarestből jelentik: A román asszonyok szövetsége felhívást bocsát ki a romániai nőkhöz, akiket felszólít, hogy az ország valutájának javításához járuljanak hozzá azzal, hogy a legnagyobb takarékoságot tartják szem előtt és lemondanak minden fényüzésről. A szövetség felszólítja a nőket, hogy a fényüzési cikkek vásárlását szüntessék be.

— A belügyminiszter nem hagyta jóvá a fascisták alapszabályait. Bukarestből jelentik: A „Patriá”-nak arra a hírére, hogy a belügyminiszter a fascisták alapszabályait jóváhagyta volna, a belügyminisztérium kijelenti, hogy a fascisták pártjának alapszabályait vagy annak programjához hasonló más pártok alapszabályát nem írta alá.

— Emelkedik a hőség Bukarestben. A fővárosban — mint jelentik — a hőség emelkedésben van. Tegnap árnyékban harminkétféle és fél fokos, napon ötvenhat fok meleg volt. A kánikula következtében támadt légköri zavarok miatt a fővárosi szikratáviró-állomások nem működtek.

jelentik: Megirtuk, salem egyetemi tan hitzingi lakásában vá salem a bécsi tudósok bike és a zsidóság eg alakja volt. Mindenki örök emléket szerzett kerültek ki a keze al embernek. Nemcsak t is vele. Wilhelm Jer és görög talajban gy den művén, minden tett. Munkásságának szikus filológiával, telik el. Leghíresebb történetét összefogla fiába” című pregnáns akik bármilyen oknál egészen alaposan a fi tudományok tudom még japánra is lefo salem egész életen zsidósághoz. Végre mint egyszerű zsidóe lát az egész tudomár

— Véres harc

horvát ifjak közöt ottani szerb nacionalist nevezett orjunisták, sa vára rándultak át, ah lálkoztak a horvát ifju Szóváltásra került a se verek s mindkét, részre le. A rendőrség is t folyó csatába, azonban verekedőket szétválaszt sebesült maradt, akik maradásához kevés a r

— Megszapor

nak is átadják a sz jelentik: Giurgea, a s kijelentette, hogy ké több városában újabb tani. A szikratáviró r tokat is tog továbbita

— Véresrevert

árust. Temesvárról je tális eset történt a andrás községben. V piaci árust a szentat kivitette a községbe, bában fogvatartották ták. Hátát és talpát örök s kényszerítetté jegyzőkönyvet arról, előtte egyébként tel ruhát vásárolt. Vav tünt az idősebb em tudták, hogy Szentat tartja, Tigarianu ü szabadítsa ki. Vava fekszik lakásán, az lései nyolc napon harminc éve lakik büntette nem volt. dult az eljárás.

— Nyolcszoro

el a rendőrség. Cs ziat tartott-Kolozsvá éjjeli mulató felkutt rott az ablakon és vek azonban elfogt kapitányságra, ahol tolvajvilágban „szép zasságszedelgő. Vala aztán házasságszéde eset bizonyult rá. vanezer lejt, renget tartatta magát felük

— Bombarob

karestből jelentik: E tizenöt centiméteres kertben. A gyermek mely felrobant. A vel történt, hogy a oszszuzta, a gyerme A hatóságok megk kiderítésére, hogyan kezébe.

— **Wilhelm Jerusalemi halála.** Bécsből jelentik: Megirtuk, hogy dr. Wilhelm Jerusalemi egyetemi tanár, a világhírű bölcész, hitzingeri lakásában váratlanul elhunyt. Jerusalemi a bécsi tudósok egyik legrokonszenvesebbek és a zsidóság egyik legtiszteltemetebbek alakja volt. Mindenki, aki egyszer beszélt vele, örök emléket szerzett magának. Tanulók ezrei kerültek ki a keze alól. Példája volt az ideális embernek. Nemcsak tanította az etikát, de élt is vele. Wilhelm Jerusalemi egyénisége zsidó és görög talajban gyökerezik. Zsidósága minden művében, minden előadásán keresztül tükröződik. Munkásságának legnagyobb része a klasszikus filológiával, az az ekzakt filozófiával telik el. Leghíresebb könyve a bölcészeti egész történetét összefoglaló „Bevezetés a filozófiába” című, még nem készült műve, amely mindazoknak, akik bármilyen oknál fogva nem merülhetnek el egészen alaposan a filozófiába, rövid, de mindent megvilágosító mondatokkal adja elő a tudományok tudományát. Ezt a könyvet még japánra is lefordították. Wilhelm Jerusalemi egész életén keresztül hű maradt a zsidósághoz. Végrelehetében is azt kéri, hogy mint egyszerű zsidóembert temessék el. Halálát az egész tudományos világ gyászolja.

— **Véres harc a szerb orjunisták és a horvát ifjak között.** Ujvidékről jelentik: Az ottani szerb nacionalista szervezetek tagjai, az úgynevezett orjunisták, szeptember 1-én a szerbországi Karlovacra rándultak át, ahol egy koromban összeműködtek a horvát ifjusági szervezetek tagjaival. Szóváltásra került a sor, végül előkerültek a revolverek s mindkét részről számos revolverlövést adtak le. A rendőrség is beavatkozott a vendéglőben folyó csatába, azonban csak nagynehezen tudta a verekedőket szétválasztani. A csatateren hat súlyos sebesült maradt, akik közül kettőnek az életbenmaradásához kevés a remény.

— **Megszaporítják és a magánforgalomnak is átadják a szikratávirókat.** Bukarestből jelentik: Giurgea, a szikratáviró-állomás igazgatója kijelentette, hogy két hónapra belül az ország több városában újabb állomásokat fognak felállítani. A szikratáviró rövid időn belül magántávirókat is fog továbbítani.

— **Véresverték egy temesvári piaci árust.** Temesvárról jelentik: Felháborítóan brutális eset történt a napokban a közeli Szentandrási községben. Vavavics Farkas temesvári piaci árust a szentandrási csendőrség hajnalban kivitette a községbe, ahol vasárnapig az őrszobában fogvatartották és rettenetesen megkínözték. Hátát és talpát szíjjakkal verték a csendőrök s kényszerítették Vavavicsot, írjon alá egy jegyzőkönyvet arról, hogy két embertől, akik előtte egyébként teljesen ismeretlenek, lopott ruhát vásárolt. Vavavics hozzátartozóinak feltűnt az idősebb ember eltűnése és mikor megtudták, hogy Szentandráson a csendőrség fogvatartja, Tigarianu ügyvédet kérték meg, hogy szabadítsa ki. Vavavics most súlyos betegen fekszik lakásán, az orvosi látélet szerint sérülései nyolc napon túl gyógyulnak. Vavavics harminc éve lakik Temesvárott, jómódu. soha büntetve nem volt. A csendőrök ellen megindult az eljárás.

— **Nyolcszoros házasságzédélgőt fogott el a rendőrség.** Csütörtökön éjjel megint razziát tartott Kolozsváron a rendőrség. Az egyik éjjeli mulató felkutatásánál egy vendég kiugrott az ablakon és futásnak eredt. A detektívek azonban elfogták és bevitték a központi kapitányságra, ahol kiderült, hogy az illető a tolvajvilágban „szép Jancsi” néven ismert házasságzédélgő. Valamikor mechanikus volt, de aztán házasságzédélgésre adta magát. Nyolc esetet bizonyított rá. A félrevezetett nőktől hatvanezer lejt, rengeteg ruhaneműt csalt ki s elvittatta magát velük. Átadták az ügyésznek.

— **Bombarobbanás három halottal.** Bukarestből jelentik: Barladban egy fiatal gyermek tizenöt centiméteres kaliberű ágyugolyót talált a kertben. A gyermek játszani kezdett a lövedékekkel, mely felrobbant. A robbanás olyan hatalmas erővel történt, hogy a közelben levő házak ablakait összezúzta, a gyermeket és még két nőt megölt. A hatóságok megindították a vizsgálatot annak kiderítésére, hogyan juthatott a löveg a gyermek kezébe.

— **Néhány kellemetlen amerikai munkásszövetség kérdéseiről Szovjetországhoz.** Newyorkból jelentik: Az amerikai munkásszövetség elnöke alatt Szovjetországhoz kapcsolódó kérdéseivel foglalkozott. Gompers ezzel kapcsolatban egy nyílt levelet olvasott fel, melyben a következő kérdéseket teszi fel: 1. Van-e Szovjetországban sajtószabadság és van-e postai jog? 2. Van-e jog a munkásszövetségnek a kormány engedélye nélkül szervezkednie? 3. A szovjet hivatalok tagjai, tagjai-e egyúttal a harmadik internacionálénak is? 4. Meddig a határig tükrik el a szovjet hatóságok a III-ik internacionálé propagandáját? 5. A tanácsállam valóban — köztársaság? 6. Hajlandók-e a szovjetek külső kötelezettségeiknek eleget tenni? 7. Valóban azt kívánja-e a szovjetkormány, hogy a külföldi hatalmak elismerjék. 8. Lehetővé teszi-e valóban a szovjetkormány, hogy a látogatók tanulmányozhassák az orosz állapotokat.

— **Gyermekszerelm a rendőrség előtt.** Tegnap reggel Petrisor elsőkerületi kapitány egy alvó fiút talált a sétateren. A gyerek, amikor felzavarták, menekülni akart, de nem sikerült. A rendőrségnek bevallotta, hogy zsebmetszettel foglalkozik. Van egy kislány ismerőse, akibe szerelmes s akinek sem apja, sem anyja, a rokonai pedig nem törődnek vele. Azért lopott, hogy a kislány ne haljon éhen.

— **Besarábiában eltiltották Csajkovszky XII. szimfóniáját.** Néhány szavas távirat jelenti Kisenevből, hogy Popovicu tábornok, Besarabia katonai kormányzója, akinek nevét az ott lejátszódott véres események közismertté tették, egyik legújabb kibocsátott rendeletével megtiltotta, hogy Csajkovszky világhírű XII. szimfóniáját bárhol játsszák, vagy előadják, mert a tábornok szerint, ez a szimfónia a régi cár idők emlékeit hozza vissza. Popovicu tábornok rendelete érthető felütést keltett nemcsak zenei körökben, hanem mindenkinél, aki a művészi szabadságról valamit tart. Valóban nagyon szomorú, hogy már a zeneköltők műveiben, az emberi megnyilatkozás eme legstilizáltabbjában, legfelodottabbjában, leglehelletszerűbbjében is politikai motívumokat keresnek. Csajkovszky, aki csupa líra volt, bizonyára nem gondolta, hogy valamikor még indexre fogják tenni szimfóniáját. Ha így állunk, akkor minden apró dalt, minden kis akkordot, amivel az ember naponta jobb idők után sóhajt, el kellene tiltani tőlünk, minden szívből jövőbb lehelletet vissza kellene fojtani, egyáltalában ki kellene ölni az emberek eredendő ősi vágyakozását a jobbért. Csakhogy ez, szerencsére, kipusztíthatatlan. Még az ilyen rendelet ellenére is az.

— **A házasság csődje Amerikában.** Amerikában a házasság válságát jelenti az a körülmény, hogy 1922-ben minden nyolc házaspárra esett egy válás. Ez az arány a sokkal szabadabb erkölcsű Franciaországban jelentősen kevesebb, mert itt minden 14 párra esett egy elválás.

— **Magyarországon jegybankot alapítanak a gabonaexport valutáiból.** Budapestről jelentik: Gömbös Gyula kezdeményezésére az egységes párt közgazdasági bizottsága élénken foglalkozik az ezévi gabonaexport kérdésével és ezzel kapcsolatban a valutajavítás lehetőségével. Gömbös azt akarja, hogy a gabonaexportból befolyó idegen valutákkal alapítsanak jegybankot, amelynek monopóliuma volna a természetesen kivételére. Kállay ezzel kapcsolatban kijelentette, hogy abban az esetben, ha a magyar társadalomnál megfelelő számú aranykötvényt helyezhetne el, azonnal hozzájárna a jegybank alapításához. A gabonaexport kérdésével a holnapi minisztertanács foglalkozik.

— **Füstnélküli lőpor.** Newyorkból jelentik: Az Egyesült-Államok hadügyi államtitkára kijelentette, hogy az állam fegyvertárában olyan lőport mutattak be, amely a közönséges lőpor minden tulajdonságát magában foglalja, ezenfelül azonban zajtalanul és füst nélkül robban és a nedvesség nem támadja meg.

* **Csak pár napig vendégszerpel Jaulus Morini világhírű szalon- és groteszkkomikus szentáció magyar és német műsorral a Központi Télikert Bar fényszínházban, megnyitó műsorában. Belépődíj nincs. Kezdeté fél tíz órakor. Rendes éttermi étel.**

— **Felmentették a dollárlopással vádolt postásokat.** A formai okokból megsemmisített marasztaló törvényszéki ítélet után ma tárgyalta a kolozsvári tábla Visan Miklós postafőtiszt és társainak bűnpéretét, akik ellen az volt a vád, hogy az Amerikából érkező pénzesleveleket feltörték, a dollárokat ellopták s azután a borítékot visszargasztották. A kincstár képviselője kétszáz ezer lej kártérítést követelt, melynek biztosítására a vádlottak vagyonának az állam javára való elkobzását kérte. A négy védőügyvéd beszédei után a bíróság visszavonult és a délután kihirdetett ítéletével Visan, Tordai József, Násztá László mozgáspostásokat és társaikat felmentette. Palade ügyész felelősködött az ítélet ellen.

— **Kolozsvári kalauz.** Most hagyta el a sajtót Bartos Péter ügyész zsebkönyve: Kolozsvár és környékének kalauza. A praktikus összeállítás Baedeker közli a város történetét illusztrációkkal, a Kolozsváron működő hatóságok, köz- és magánintézmények, ügyvédek, orvosok, kereskedők és iparosok pontos cím-tárát, azonkívül az utcák régi és új elnevezését, a megye községeinek névsorát. A román-magyar nyelvű háromszázötven oldalos kötet bolti ára füzve hetven, kötve nyolcvan lej.

— **Meghalt a hollandok legnagyobb írója.** Hágából jelentik: Louis Couperus, híres hollandi regényíró tegnap vérmérgezés következtében meghalt. Couperus 1863-ban született Hágában, ifjúságát Batáviában töltötte, majd visszatért Hollandiába. Igen sok regényt írt, amelyek közül a legkiválóbbak A sors, Felső, Metamorfózis, Apró célok, Heliogabalus, amelyekkel világhírvé tette nevét.

— **Conradin kívül egy orosz is be volt avatva Worowszky meggyilkolásába.** Genfből jelentik: Worowszki orosz delegátus meggyilkolásának ügyében bevezetett vizsgálat megállapította, hogy a gyilkosságot Conradi svájci állampolgár egy Polunin nevű orosz alattvalóval egyetértve követte el. Polunin, akit szintén letartóztattak, azt vallotta, hogy abban az esetben, ha Conradi kísérlete nem sikerül, ő megismételte volna a merényletet.

— **Uj hajójárat az Alduna és a Fekete-tenger között.** Bukarestből jelentik: Severin és Galac között új hajót helyeztek forgalomba. A gőzös nyolcszáz utas befogadóképességű, azonkívül áruszállításra is alkalmas.

— **Gyorsvonat Arad-Nagyvárad között.** Aradról jelentik: Augusztus elsejével a nagyvárad-aradi vasútvonalon az eddigi két motoros személyvonatpár helyébe rendes gőzmozdonyú személyvonatot állítanak be megfelelő számú kocsikkal és azonkívül pedig egy gyorsvonatpár is fog augusztus elsejétől fogva közlekedni. Augusztus elsejétől Nagyváradról a személyvonat délelőtt 10 óra 31 perckor és délután 6 óra 48 perckor fog indulni. Annak a személyvonatnak, amely Bukarestből, illetve Kolozsvárról reggel pár perccel kilenc óra előtt érkezik Nagyváradra, másfélórás várakozással csatlakozása lesz Nagyváradon Arad felé. Az új, 44-es számú gyorsvonat ugyanis Nagyváradról délután 15 óra 34 perckor (3 óra 34 perckor) fog indulni és Aradra érkezik 18 óra 26 perckor (6 óra 26 perckor). Ennek a gyorsvonatnak azonnali összeköttetése van a Kolozsvár felől Nagyváradra 3 órakor érkező gyorsvonattal. Ha valaki például Kolozsvárról délelőtt elindul a gyorsvonattal, délután félhétkor Aradra érkezik. A 43-as számú gyorsvonat Aradról indul 6 óra 35 perckor és Nagyváradra érkezik 9 óra 23 perckor. Nagyon valószínű, hogy az aradi üzletvezetés ezt a menetrendet jóvá fogja hagyni és augusztus elsejével a forgalmat már ennek értelmében fogják lebonyolítani.

* **Strandruhák, dresszek, cipők és sapkák gyönyörű kivitelben kaphatók Sugár & Co, sportruházásban Cluj, Calea Victoriei 5. Tenniszicipőkben és felszerelésekben nagy választék.**

* **Gyomorhurutnál, májbetegségeknél és epeköveknél a Ferenc József keserűviz használata gyakran rendkívül jó szolgálatot tesz. (5)**

* **Bürger-gyárak Tg.-Mures vegyszereti osztálya szállít minden mennyiségben terpentint és ásványolajmentes carbolineumot.**

* **Egészségét biztosítja, ha Brazay sóborszest használ. Kapható mindentütt.**

**Leszállított
árak!**

HARISNYA,
KEZTYÜ ÉS
KÖTÖTTÁRU
KÜLÖN-
LEGESSÉGEK
EREDETI
GYÁRI ÁRBAN
ÁRUSITTAT-
NAK

BLATT

**Leszállított
árak!**

KÖTÖTT-
SZÖVÖTT
ÁRUHÁZA
CLUJ
KOLOZSVÁR
FÖTÉR 13.
SZÁM
ALATT

Állami tisztviselőknek külön engedmény!

H. A BUTORT, ZONGORÁT

akár venni, ne Marosvásárhelyre és tekintse
sajnálja az utat meg a

SZÉKELY és RÉTI

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV. TÁRS. butortermelt

Róka, kelme, **Szörme**festés,
vegytisztítás legszebb kivitelben

KRISTÁLY

nál Cluj, Telefon 500. Bővebb felvilágosítás az összes fiókokban

Mégis csak CZINK fest, tisztít vegyileg legszebben, legolcsóbban Cluj

Rothmann Márton szabókéllékek és Cluj, str. Matia (v. Mátyás kir.-utca) 2. sz. rövidáru raktára. Eladás nagyban és kicsinyben. Vidéki megrendeléseket postán eszközölök

Közgazdaság

A fások gyűlése. Megirtuk, hogy vasárnap a Faegyesület hét körzete a kolozsvári prefektúra tanácstermében értekezletet tart a teljhatalmu bukaresti delegáció megválasztása és kiküldése ügyében. Minthogy ezen a napon „Tisea beav” gyásznapja miatt a zsidó hittiek közül sokan el fognak maradni erről az értekezletről, az egyesület elnöke ezúton kéri a vallásosabb zsidó fásokat, hogy a gyűlésen lehetőleg a szamosvölgyi blokk útján, vagy másként képviseltesék magukat. A meghatalmazás lehet írásos, vagy szóbeli.

Öt- és tízmillió pénztári jegyek Magyarországon. Budapestről jelentik: Az állami pénztárat az eddig kibocsátott 100,000, 500,000 és egymillió koronáról szóló, nem kamatozó pénztári jegyeken felül július 13-tól kezdve öt- és tízmillió koronáról látra szóló pénztári jegyeket is forgalomba hozott. Az újabb kibocsátott pénztári jegyeknek fizetésre való felhasználására ugyanazok a rendelkezések mérvadók, amelyeket az eddig kibocsátott kisebb címletű pénztárijegyekre nézve megállapítottak.

Elfogadták az egységesített választott bírósági javaslatot. Tegnap délután az összes erdélyi gazdasági közületek képviselői a Sfatulban értekezletre gyűltek össze, hogy megállapodjanak a választott bíróságról szóló javaslat végleges szövegében. Ebben az új szövegben sikerült összeegyeztetni a dr. Fóris Lajos és dr. Bereczky Ernő kamarai titkárnak a választott bíróságról alkotott javaslat vitás pontjait. Szeptember kilencedikén a választott bíróságokba delegálandó tagokra nézve tanácsülés lesz, amelyen határozatot fognak hozni. Az ülést a kolozsvári kereskedelmi és iparkamarában tartják meg.

Uj árfelvétel. A spekulatörvény értelmében az iparkamara, a munkaügyi hivatal és a vendéglősök ipartestülete képviselői kereskedelmi árfelvétel eszközölnek a piacon. A bizottságba a nevezett testületek delegátusain kívül részt vesz Falk Imre kávé, Zerjék Hermann, Vécsei Lázár Aurél és Thuri Elemér is. Az árfelvételt hétfőn délelőtt ejtik meg.

Szénhiány miatt megakadt a cséplés Magyarországon. Budapestről jelentik: A szénügyek kormánybiztosa a cséplési szénellátás ügyét rendeleti úton úgy szabályozta, hogy szén csak cséplőgéptulajdonosok kaphatnak. A tulajdonosok azonban a gazdákkal csak oly alapon voltak hajlandók szerződni, ha a gazdák gondoskodnak a tüzelőanyagról. Ezért tehát szénigényeiket nem is jelentették be. Most az a helyzet állott elő, hogy a cséplési munkálatokban sok helyütt fennakadás van.

Jugoszláviai épületfa kedvezményes szállítása külföldre. Belgrádból jelentik: A közlekedésügyi miniszter elrendelte, hogy a külföldre feladott bükkfából fűrészelt deszka, lé, gerenda és egyéb épületfa tarifális szempontból alacsonyabb díjszabási osztályba soroztassék. A kedvezmény csak azokra a szállítványokra érvényes, amelyeket legalább 10 tonna súlynak és 900 kilométer távolságra adnak fel.

Bankszanálás — antiszemita alapon. A nagy botrányok közepette összeroppant bécsi Continental-Bank ismét szerepel. Miként bécsi tudósítónk jelenti, az eddig prononcirozott zsidó-bank szanálási munkálatai antiszemita irányban folynak. A Continental-Bank új tőkés csoportja Walter Rodler volt közlekedésügyi minisztert hívta meg a pénztárat elnöki székébe. Rodler a meghívást elfogadta, azonban kikötötte azt, hogy az összes zsidó vallású tisztviselőket el kell bocsátani. Az oly sok bajt okozott pénztárat tehát a tisztviselők elbocsátása folytán legközelebb ismét foglalkoztatni fogja a bécsi lapok botrány-kronikáit.

Az élelmezési munkások ügye. Hat hete, hogy egyrészt a szállodások, vendéglősök, kávéosok és cukrászok, másrészt az élelmezési munkások között hosszú tárgyalások után kollektív szerződés jött létre. A szerződésnek közvetlenül a megkötést

követő napokon belül érvénybe kellett volna lépnie, azonban ez mindezeideig nem történt meg. Az érdekeltek sürgetésére végre elhatározták, hogy szombaton a polgármester előtt véglegesítik a szerződést, amely vasárnaptól kezdve érvényben lesz.

A vendéglősipartestület vezetősége lemondott. A kávéosok és vendéglősök ipartestülete csütörtökön este tartott választmányi ülést. Az ülésen Mehelean, a Kioszk bérlője elnököt. Röviddel az ülés megkezdése után az elnök bejelentette, hogy az egész elnökség lemond. Elrendelték a közgyűlésnek harminc napon belül való összehívását. A közgyűlésen be fogják terjeszteni a módosított alapszabályokat is, amelyekben külön csoportokban nyerne képviselést a kávéosok, szállástulajdonosok, a vendéglősök, a bodegások és a cukrászok.

RÓTH cipész

CLUJ,
Str. St. O. Iosif

volt
Szép-
utca

A LEGJOBB
ONBORÍTVALÓPENGE
UNICUM
KAPHATÓ: KUN, késműves, KOLOZSVÁR
és az összes szakmabeli üzletekben.

KÜLFÖLDI ÁTUTALÁSOKAT

Deviza-
telefon
309

legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl az
**ERDÉLYI BANK és TAKARÉK-
PÉNZTÁR RESZVÉNYT. CLUJ**
Piata Unirii (v. Mátyás király-ter) 32. szám

SPORT

Páris bajnokságai. Eredmények: 100 m. Mouslou (francia) 10.8 mp. (francia rekord!) — 400 m. gát: Roger Boys (francia) 57.2 mp. — 1000 m. Nirjath (francia) 2 p. 38.8 mp.

Az angol atlétikai bajnokság eredményei:
100 yard: E. H. Liddel 9.7 mp. — Magasugrás: Lewden (Franciaország) 183 cm. — Fél angol mértföld: C. R. Griffiths 1 p. 56.6 mp. — 120 yardos gátfutás: Gaby 15.2 mp. — 220 yard: Liddel 21.6 mp. — Távolugrás: Abrahams 7.33 m. — Diszkoszvetés: Dalymple 45.65 m. — Egy angol mértföld: Stallard 4 p. 21.6 mp. — Negyed angol mértföld: Stevenson 49.6 mp. — Gerelyvetés: Nookes 49.22 m.

A bécsi Hakoah romániai turája. Már több ízben szó volt arról, hogy a koninens legjobb zsidó csapata, a bécsi Hakoah Romániába jön. Ez a terv most a megvalósulás stádiumába lépett, amennyiben a Hakoah vasárnap romániai turnára indul, melynek első állomása Csernovitz lesz, ahol július hó 21-én a Makkabival, július 22-én pedig Csernovitz válogatott csapatával játszik. A Hakoah Csernovitzból Bukarestre megy, ahol ugyancsak egyesületekkel játszik az ellenfele. Tárgyalások folynak abban az irányban, hogy a Hakoah harmadik állomása Kolozsvár legyen, ahol két csapattal játszana.

Nem játszik a Haggibbor vasárnap. A Haggibbor, minden ellenkező értesítéssel szemben, vasárnap nem megy Dére s nem mérkőzik az Unio csapatával. A Haggibbornak eredetileg a Brasoviával lett volna mérkőzése vasárnap, de ezt — éppen a tise beavra való tekintettel — lemondotta.

A határbiro ve fűggesztik. A fegyver hallgatják ki Pollák Haggibbor-játékosokat. KAC-mérkőzésből kifolyóan határbiro a mér Pollákot és Rosenberg inzulálták volna. Ezz közösen panaszt emel határbiro arculatotte.

dacára, hogy sem a fe ki, sem a biro jelenté Haggibbor két játéko mult vasárnap lejátszo hessenek. Kiváncsian kedni a fegyelmi biz tása után. Vajjon fel bírot s vajjon az inté besítője. Tekintettel most nincs leköttöt m tik a Haggibbor-játék

A Haggibbor készül a jövő hónap versenyére, melyet eg követni. A szakosztá az uszószakosztály t Diana-uszodában (mí masan látogassák és Sugár Andor vagy C vezetőknel.

Intézőbizottsá Az Uj Kelet részletes bizottság elnökének Pollák — Rosenberg üg esti ülésén a bizottsá elnök és ezzel az inté csonyító szerepet, am bizottság hatáskörébe. azzal védekezett, ho Vajjon kinek: a feg értésnek, az egészség még kiderül, hogy a

Finn — Osztrák augusztus 15-én Bécs a finn válogatott csa tatt a finn szövetség romániai mérkőzésre

Crème D

kiprót
májto
Néhan
eredm

I na
Kaph

Fekete
Tg.

P a l

A timisoarai Zsi évre több férfi és összes tárgyainak, dalom, történelem, kellően szakképzett man állampolgárság bírnak, forduljanak toszab személyi ad Zsidó Liceum igazg

Ferencvö
gyárt min dem ket, szül Föi Ösz

pe kellett volna lép-
em történt meg. Az
elhatározták, hogy
véglegesítik a szer-
dve érvényben lesz.
et vezetősége le-
léglősök ipartestülete
asztmányi ülést. Az
rlője elnökölt. Rö-
án az elnök bejelen-
lemond. Elrendelték
a belül való összebi-
ák terjesztési a mó-
helyekben külön cso-
t a kávések, szálló-
bodegások és a cuk-

Cipész

BB OPENGE UOM
KOLOZSVÁR
üzleleiben.

LÁSOKAT

leggyorsabban eszközöl:
**ANK és TAKARÉK-
ESZVÉNYT. CLUJ**
Mátyás király-tér) 32. szám

RT

edmények : 100 m.
(francia rekord!) —
ancia) 57.2 mp. —
p. 38.8 mp.

okosság eredményei:
9.7 mp. — Magas-
ág) 183 cm. — Fel-
tsch 1 p. 56.6 mp.
báby 15.2 mp. —
mp. — Távolugrás:
osztetés: Dalymple
rtföld: Stallard 4 p.
mértföld: Steven-
s: Nookes 49.22 m

ániai turája. Már
y a koninens legjobb
Romániába jön. Ez
stádiumába lépett,
ap romániai turnéra

Csernovitz lesz, ahol
július 22-én pedig
al játszik. A Hakoah
gy, ahol ugyancsak
az ellenfele. Tárnya-
an, hogy a Hakoah
legyen, ahol két csa-

bor vasárnap). A
értesítéssel sze men,
e s nem mé közik
bornak eredetileg a
közése vasárnap, de
aló tekintettel — le-

ban Clu

leca) 2. sz.

ésekét postán eszközöl

A határbíró verekszik — a játékost fel-
függesszük. A fegyelmi bizottság ma esti ülésen
hallgatják ki Pollák Dániel és Rosenberg Béla
Haggibbor-játékosokat az emlékeztető Haggibbor-
KAC-mérkőzésből kifolyóan. Mint tudvalevő, az
egyik határbíró a mérkőzést követően azzal vádolta
Pollákokat és Rosenberget, hogy őt állítólag tetteleg
szüldalták volna. Ezzel szemben Pollák mérkőzés-
közben panaszt emelt a játékíróknál, hogy őt a
határbíró arculütötte. A fegyelmi bizottság annak
dacaára, hogy sem a fenti játékosok nem hallgatta
ki, sem a bíró jelentését nem várta be, sietett a
Haggibbor két játékost felfüggeszteni, nehogy a
múlt vasárnap lejátszott Egyetértés ellen szerepel-
lőnek. Kíváncsian várjuk, miképpen fog visel-
kedni a fegyelmi bizottság a játékosok kihallga-
tása után. Vajjon felfüggeszti-e a verekedő határ-
bíró s vajjon az intézőbizottság elnöke lesz a „köz-
besítője”. Tekintettel arra, hogy a Haggibbornak
most nincs lekötött mérkőzése, valószínűtlen felmen-
ni a Haggibbor-játékosokat.

A Haggibbor uszószerkesztője lázasan
készül a jövő hónap elején tartandó házi uszó-
versenyére, melyet egy országos nyílt verseny fog
követni. A szakosztály vezetője ezúton is felkéri
az uszószerkesztő tagjait, hogy tréningeiket a
Diana-uszodában (minden délelőn 1—3-ig) szorgal-
masan látogassák és jelentkezzenek a helyszínen
Sugár Andor vagy Geiszt Adolf uszószerkesztői
vezetőknel.

Intézőbizottsági elnök, mint kézbesítő-
Az Új Kelet részletesen megírta már az intéző-
bizottság elnökének különös kézbesítői szerepét a
Pollák-Rosenberg ügyben. Az intézőbizottság kedd
esti ülésén a bizottság egyik tagja szóvá tette az
elnök és ezzel az intézőbizottság tekintélyét leal-
acsonyító szerepét, amely nem is tartozik az intéző-
bizottság hatáskörébe. Az elnök egész egyszerűen
azzal védekezett, hogy szívesseget akart tenni.
Vajjon kinek a fegyelmi bizottságnak, az Egyet-
értésnek, az egészséges sportszellemnek? A végén
meg kiderül, hogy a Haggibbornak...

Finn-Osztrák válogatott mérkőzés lesz
augusztus 15-én Bécsben, utána Budapesten játszik
a finn válogatott csapat. Az FSSR tárgyalást foly-
tatt a finn szövetséggel, hogy megnyerje egy
romániai mérkőzésre is.

Crème D'argent
kipróbált ártalmatlan szer szeplő,
májfolt, mindennemű bőrkárosítás ellen.
Néhány napi használat után teljes
eredményt ér el.

Fekete drogueriában
Tg. Mureş-M.-vásárhely

Pályázat
A timişoarai Zsidó Líceum az 1923. — 24. tan-
évre több férfi és női tanerőt keres a középiskola
összes tárgyait, azonkívül a hébernyelv és iro-
dalom, történelem és vallás tanítására. Csak
kellően szakképzett és gyakorlott tanerők, akik ro-
mán állampolgársággal és román nyelvismeretekkel
bírnak, forduljanak bővebb felvilágosításért, legfon-
tosabb személyi adataik közlése mellett a timişoarai
Zsidó Líceum igazgatóságához, Lloyd palota. — 5850

Ferencvölgyi üvegyár r.-t.
gyárt mindennemű fuvott, csiszolt árut,
demyohnokat, gyógyszeres üvege-
ket, vegyi ipari gyárak részére
szükséges mindennemű üvegeket.
Főraktár és vezérképviselet
Osztreicher Tóbiás, Satu-Mare

"COLOR"
Festék- és anyagárkereskedés Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 1. (volt Széchenyi-tér)

Ajánlja az általánosan ismert utolérhetetlen minőségű Reichhold Flügger & Boecking-féle lakkjait és
vegyitermékeit, Beck, Koller & Co.-féle felülmúlhatatlan ecseteit, valamint világhírű német festék-, lakk-
és vegyszeti gyárak speciális termékeit a legversenyképebb árakon. Raktáron tartunk e szakmához
tartozó mindennemű anyagokat, ugyancsak háztartási és építkezési cikkeket nagy választékban és
elsőrangú minőségben. Mindenféle szakkérdésben szívesen szolgálunk felvilágosítással.

BUTORÜVEGEKET, TÜKRÖKET
Lloyd 1479
Barok, csillag és virágcsiszolással,
valamint adott rajzok után
művészi kivitelben készít
HUNWALD, üvegciszolda és tükörgyára
CLUJ-KOLOZSVÁR, Str. Vlahuta (volt Bolyai-utca) No. 3.
Hibás tükröket újra fonsoroz

**Rézműves, rézöntő
és gépjavitó műhely**
CLUJ, Széchenyi-tér 32.
KOROM J. 146

**Épületüvegezés,
képkerekezés,**
kávéházi, vendéglői, háztartási
cikkék, demionok, táblaüveg,
lámpaárak és porcellánedények-
ből legolcsóbb beszerzési forrás
**Ausländer
Rudolfnál**
Cluj-Kolozsvár, Cal. R. Ferdin-
and (v. Fereuc J.-at) 37. sz.
alatt, az Uránia palota mellett.
Engros! Endetail!

Mégis csak legjobb
a késnélküli borotváló
por, amely az ország
legrégebb
gyártmánya
"RASOL IDEAL"
Kapható 1-es, 2-es és 3-as minőségben (utóbbi a
legerősőbb) 1/4, 1/2 kg. szép kivitelű csomagolásban,
5 kg. vétel franco-franco lei 180.—, kisebb meny-
nyiségben lei 30.— kg-ig. Övakodjunk az ártal-
mas utánzatoktól. Csak az „Ideal” felirású valódi
Reszling József fodrász
Cluj, Calea R. Ferd. 80. (a nagy vashid mellett).

Ujüzletés szabóság
Állandó nagy választék női modell-
kabátokban és férfiruhákban

Ár a i n k
Férfi ruhák elkészítése Lei 480
Férfi felöltő " " Lei 300
Férfi trikikabát " " Lei 450
Férfi divatmadrág " " Lei 95
Női kabát elkészítése Lei 390
Női kosztüm " " Lei 450
modell vagy divatlap után
Ezen árak aug. 10. érvényesek

M e r t e k
utáni rendelések negyven-
nyolc óra alatt készülnek a
saját vagy a hozott szövetek-
ből. Árunk olcsóságáról és
az árak minőségéről vásárlás
utján győződjenek meg.

**Löb,
Baumzweig și Fiul**
Cal. R. Ferdinand 34. (Uránia-mozgóval szemben, a Metro-palota mellett)

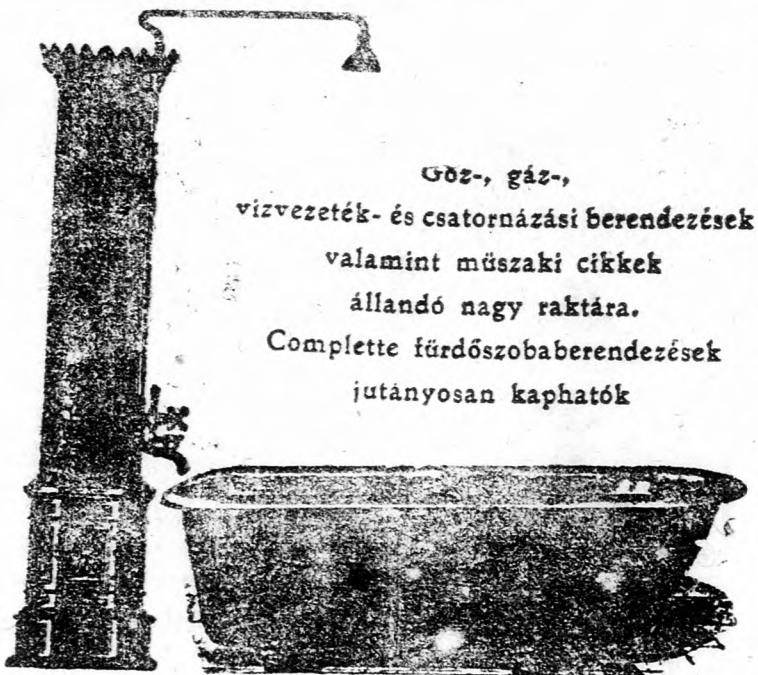
Bárki kevés pénzzel is jól és
olcsón ruházkodhatik!

GOWAG

KÖZKERESZETI TÁRSASÁG

**Goldstein,
Wald és Glasner Cluj**

Str. Vladimirescu
(v. Mikos Kelemen-utca) 17. szám alatt
Telefon 519

Gáz-, víz-,
vizvezeték- és csatornázási berendezések
valamint műszaki cikkek
állandó nagy raktára.
Complete fűrdőszobaberendezések
jutányosan kaphatók

Eredeti gyári
árak!

Eredeti gyári
árak!

„HELIOS“

kötött-szövött árugyár lerakata
Cluj, Piața Unirii
(Fötér)
7.

Órlási választék kötött és szövött
árugyár, harisnyák és keztükben!

Emil Blaga autóraktára
Cluj

**Tömör-
gumik teher-
autókra min-
den mérethben
kaphatók**

Kivánatra árjegyzékkel
szolgálok

Agyag és Vegyipar Rt. Szatmár

Gyárt: bőrenyvet, csontenyvet, csontzsirt,
mütrágyát, szappant, kocsikenőcsöt, gép-
zsirt, téglát stb. Vesz: csontot, száraz
és vizes hualást, nyers és olvasztott
faggyut

Telefon 494

15%

Telefon 494

gyarapodik vagyona,
ha levélben vagy személyesen
o o adja fel rendelmenyét. o o

Meg nem felelő árut visszaveszünk.
1291

Nagy Áruház

rövid, kötött, norinbergi és papirkereskedés
Cluj, Piața Mihaiu Viteazul

PARISIEN ÁRUHÁZ

julius havi árjegyzéke:

Rövidáru osztály:

1 matring fehér D. M. C.	5.—
1 karika kutyafejú cerna 400 jard. .	11.—
1 gombolyag Perle	8.—
1 gombolyag iskola kötőpamut. . . .	7.—
1 matring Aida	28.—
1 gombolyag horgolócerna	11.—
1 pár női harisnya	28.—
1 pár női harisnya divatsziben. . . .	45.—
1 darab női ing	79.—
1 pár gyermekharisnya	12.—
1 darab divatöv	23.—
1 darab himzett zsebkendő	17.—
1 darab női alsósoknya	135.—
1 darab gyermekkötény	65.—
1 darab gyermek grenadinruha. . . .	110.—

Férfidivat osztály:

Férfi divating 2 gallérral I. minőségű	248.—
Férfi fehéring	195.—
Férfi apacing	248.—
Férfi alsónadrág, hosszu	110.—
Férfi zsebkendő	12.—
Férfi lágygallér	16.—
Férfi zokni	17.50
Férfi szalmakalap	190.—
Férfi posztókalap	204.—
Férfi nadrágtartó	28.—
Férfi fűrdődress	90.—
Férfi fűrdőnadrág	35.—
Férfi floring és nadrág	164.—
Férfi nyakkendő	12.—

Komot teniszcipők, szandálok a leg-
olcsóbb árban kaphatók.

Üveg és porcellánosztály:

Vizespohár	3.50
„Dux“ patent befőttesüvegek telje- sen felszerelve	20.—
Ugorkásüveg, literenkint	3.—
Befőttesüveg, literenkint	2.—
Csésze aljjai, jóminőségű	25.—
Duplaerős tányér	20.—
Duplaerős desszert	15.—
6 személyes ebédőkészlet	1357.—
6 személyes kávékészlet	480.—
6 személyes fekete kávékészlet	168.—

Mozdókészletek, gyorsfőzők, vasalók
stb. a legolcsóbb árban kaphatók.

Gyermekjáték osztály:

Gyerekjátékok, gyerekkocsik feltűnő olcsó ár-
ban. Úgyisntén bórondók és utazókosarak.

Mindenki saját érdekében bevásárlás
előtt tekintse meg áruházunk árait!!

Nyomdák Dobozgyárak Könyvkötészetek figyelmébe!

Képviselejkük:

Typograph G. m. b. H. Berlin:
Universal „B“ típusu szedőgépek és alkatrészek
Frankenthal Schnellpressenfabrik, Frankenthal:
kő és könyvnyomdagépek, körforgó (rotációs) gépek
Heidelberger Schnellpressenfabrik, Heidelberg:
automatikus kiszolgálású tégely gyorsajtók

Chr. Mansfeld, Leipzig:
könyvkötészeti és cartonage gépek

Klinghard-sche Schriftgisserei u. messinglinien-
fabrik, Leizgig: cím és kenyérírás, rézleniák.

Szállítunk raktárról:

a legkitűnőbb minőségű festéket, hengermasszát,
fűződrótot és a nyomdaiparban használt
összes anyagokat.

Technica R.-T. Tg.-Mureș

Sürgőnycím: Technica. — Telefon 3-36

ROSENZWEIG ANTAL CLUJ, PIATA MIHAU VITEAZUL 38.

Tekintettel a nagy ünnepekre, igyekeztem egy
nagy tétel diszkötéses Machsor (מכסור) garnitú-
rákat venni és azt napi áron alul kiárusítom.

Machsor diszkötésben 4 drb. magyar és német fordítással	Lei 300.—
Machsor diszkötésben 9 drb. magyar és német fordítással	Lei 620.—
Machsor diszkötésben 5 drb. zszargon és egyéb fordítással	Lei 500.—
Machsor diszkötésben 2 drb. zszargon és egyéb fordítással	Lei 180.—
Machsor diszkötésben 1 drb. zszargon és és egyéb fordítással	Lei 70-80.—
Mane Lusen zszargon fordítással	Lei 40.—
Gvapju Talszerek rendes nagyságban leitől felfelé	500.—
Selyem Talszerek rendes nagyságban leitől felfelé	600.—
Megbízható Tefilin	Lei 250-300.—

Ugyanitt mindenféle imakönyvek bőrkötésben,
Mírjámok, jähreittablák 50 évre kiszámítva,
valamint minden e szakmába vágó rituális cik-
kekben nagy raktár, u. m. zsidó naptárak, chi-
misch, mezuzé, sófer, gemure stb.
Vizsonteladókknak nagy árkedvezmény!

Engros

Karlsbadi
porcellán
edények,
tábia-üveg.

Endetall

Mindenféle
poharak,
demyonok,
palackok,

lámpaárak bármilyen mennyiségben legelőnyösebben

AUSLÄNDER LAJOSNÁL CLUJ,

Piața M. Viteazul (Széchenyi-tér) 39, Telefon 954.

Sósav

Kénsav

börgyártáshoz szükséges vegytermékek, Meister
Lucius és Badische anilinek nagy tételben érkeztek
Kalmár Áruforgalmi R.-T.
fűszer, festék- és gyarmatárkereskedés engros és
detaliosztályába Cluj, Str. R. Maria (Deák F.-u.) 42

Colonial

MAROSV

legelőkelőbb
bevárlá

LANCZE

FÜSZER,
ÁRU. Sür-
CZET. T.
ban 511.

Lang & C

használt zsákok véte
zés: Tg.-Mureș-Mar

DEUTSCH

te
nagy

Targu-Mureș, F
(Fötér 52.

Szappangyár

1-a pr

pálma

Simon István

Hamburg

együtte

United Ameri

vezér

Lazar H

Timișoara
București:
Csernovitz

Telefon 81. LA

Mindennemű iadaka
és szetszedett resze
készít és szállit a le

Sajovics és

Cluj, Strada Cerna

Sza

és mindennemű
napi árban áll

Lebovics

Cluj, Str. G.
Árjegyzék és

Coloniale Kereskedelmi R.-T.

Ajánlja: Fűszer, gyarmatáru, export-import
cikkeit! A Temesvári Malmalom Concernhez
tartozó összes malmok lisztjeinek főlerakata

MAROSVÁSÁRHELY

legelőkelőbb és legolcsóbb
bevárlási forrásai

LANCZET M. FIAI

FÜSZER, VAS, RÖVID-
ÁRU. Sürgőnycim: LAN-
CZET. Telefon interur-
ban 511. Tg-Mures. 1445

Lang & Comp.

termény, liszt, gabona, új és
használt zsákok vétele és eladása. Zsákkölcsön-
zés: Tg.-Mures-Marosvásárhely. Telefon 289.

DEUTSCH & BRAUN

textiláru
nagykereskedés

Targu-Mures, Piața Reg. Ferdinand
(Fótér 52. Telefon 273

*Brđelynek legdusabbban felszerelt rövid-, nár-
bergi-, díszmü- és játékaru nagykereskedése*

NUSSBAUM TESTVÉREK

TÁRGU-MUREȘ—MAROSVÁSÁRHELY

Telefon interurban 200

Eladás csak viszonteladóknak!

Szappangyárosok figyelmébe

1-a préselt harburgi
pálmamagolaj
kapható
Simon István fiainál, Szatmár

Hamburg-Amerika vonal

együttes szolgálat az
United American Lines Inc.-al
vezérügynöksége

Lazar H. Lazarovitz
Timisoara: strada Mercy 2.
București: Calea Grivitei 183.
Csernovitz: Rathausstrasse 9.

Telefon 81. **Ládagyár** Fióküzlet:
Egeres
Mindennemű ládákat és dobozokat összeszegezve
és szétcsomagolva részletekben megrendelésre azonnal
készít és szállít a legolcsóbb napi áron 1331

Sajovics és Lebovits fatereskedés
és ládagyár
Cluj, Strada Cernauți (volt Kajántól-ut) 1 szám

אשרה אשרה

Szalámi

és mindennemű felvágottak a legolcsóbb
napi árban állandóan frissen kaphatók:

Lebovics szalámigyár

Cluj, Str. G. Baritiu (Malom-u.) 8. sz.
Árjegyzék és אשרה kívánatra ingyen

Markovits F. ékszerész! Arany, ezüst ékszerek, kinaezüst és ezüst dísz tárgyak
választéka. Szolid és pontos kiszolgálás. Tört aranyat,
Cluj-Kolozsvár, Vesselényi-utca 20. sz. ezüstöt, briliánst legmagasabb napi árakon veszek.

KEPES ELEK orvosi kötszerész Oradea-Mare

Női és férfi óvszerek nagy raktára
SAS-PASSAGE — SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK, MŰLÁBÁK

Krébsz J.

bőrönd és sportcikkek áruháza

CLUJ
Strada Regele Ferdinand 77.
Gyár: Str. Bucovina 4.

G Y Á R T

Utazóbőröndöt
Férfi nyári divatövet
Football-labdát
Lábszárvédőt
stb.

Legolcsóbb beszerzési forrás!

GÁRDI és TÁRSA

fényképészeti műtermek
Cluj-Kolozsvár, str. Sagana
(v. Bartha Miklós-utca) 13

Portrék,
gyermekfényképek,
nagyítások

Feketeerdői üveg
és mindennemű
porcellánáru
legolcsóbban

Telefon 586

Kerekes Ernő
áruházában vásárolhat
Cluj, Calea Reg. Ferdinand No. 4.
Engross! Endetall! 1484

Irodaberendezések

Kopenetz gépezemű asztalosműhely-
ben olcsón szereshetők be

Cluj, Honvéd-utca 92

Lüszter saccó és mellények
Mosó ruhák
Tennisz nadrágok

Neumann M.

cégnél Cluj.
Piața Unirei 14. Tel. 431.
1502

Olcsó bevásárlási forrás!! Textil, kötött és
rövidáruháza
Feuerstein J. Cluj, str. Regina
Maria 12. 1466

Táblaüveg, demyonok

korcsmai és mindennemű
üvegáru nagyraktára

Péter és Schwarcz

Cluj, P. M. Viteazul (Széchenyi-ter) 34
1518

Legelőnyösebb beszerzési forrás

1928 július 21.
ák
árak
szetek
be!
H. Berlin:
épek és alkatrészek
Brik, Frankenthal:
forgó (rotációs) gépek
fabrik, Heidelberg:
égely gyorsajtók
Leipzig:
onage gépek
ei u. messinglinien-
nyécsírás, rézléniák.
Árról:
éket, hengermasszát,
parban használt
okát.
R.-T.
es
Telefon 3-36
G ANTAL
VITEAZUL 38.
e, igyekeztem egy
or (71172) garnitu-
a alul kiárusítom.
magyar és
..... Lei 300-
magyar és
..... Lei 620-
zsargon és
..... Lei 500-
zsargon és
..... Lei 180-
zsargon és
..... Lei 70-80-
sal Lei 40-
ságban 500-
ságban 600-
... Lei 250-300-
yvek bőrkötésben,
évre kiszámítva,
vágó rituális cik-
kido naptárak, chi-
gemure stb.
árkedvezmény!
Endetall
Mindenfélé
po harak,
demyonok,
palackok,
en legelőnyösebben
AJOSNÁL
Br) 39, Telefon 954.
a v
Kénsav
stermékek, Meister
y tételben érkeztek
almi R.-T.
reskedés engros és
ara (Doak F.-u.) 42

